

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évi. 114. sz. 1943. május 21 péntek

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznapi 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Amerikai terv Szibériába való átnyomulásra

Mit csinál a tervvel szemben a szovjet, melynek megnemtámadási szerződése van Japánnal — veti fel a kérdést Tokió — Roosevelt váratlanul összehívta a csendes-
óceáni haditanácsot — Japán elleni támadás előtérben

Churchill és Eden állandó légi bombázással fenyegeti Német- és Olaszországot
Ezzel a terror-tervvel sem nyerhetik meg a háborút — hangoztatják Berlinben

Hírek a szovjet nyári offenzívájának előkészületeiről

A légi háború fokozódik, a földi harcokban a keleti fronton szünet állott be. A német hadijelentés azt közli, hogy a szerdai nap különösebb esemény nélkül telt el.

Ez a szünet valószínűleg „vihar előtti csend”. A berlini „Interim” azt a tájékoztatást közli, hogy a bolsevisták Moszkvától délre fokozott iramban folytatták felvonulásukat. Főleg Kuzszk vidékén voltak össze számos lövés- és páncélos hadoszólyát. Minden jel arra mutat, hogy a szovjet lényegében befejezte nagyarányú nyári offenzív vállalkozása előkészületeit és könnyen lehetséges, hogy a szovjet vezetők belátható időn belül támadni szándékoznak. Úgy látszik, hogy a bolsevisták ezen a közép-szakaszon voltak össze valamennyi tartalékukat, ezzel egyidőben a kubáni hídfőnél és a leningrádi térszen folyó hadműveleteknek csak másodrendű jelentőséget tulajdonítanak.

CHURCHILL BESZÉDE

Churchill angol miniszterelnök, ki már egy hete Washingtonban tartózkodik, az észak-amerikai kongresszus előtt beszédet mondott. Hangsúlyozta: büszke arra, hogy az Egyesült Államok és Nagybritannia jó szövetségesei és hogy a feladatok teljesítésében bajtársiasan igyekeztek előljárni. Egyesítést a közös veszély, az ünneplés hit és a nagy cél. „Vérének hangja” azzal a meggyőződéssel tölti el, hogy a világ jövője szempontjából semmi sem fontosabb, mint a két nép testvéri egyesülése háborúban és békében.

Röviden vázolta a háború eddigi menetét és megállapította, hogy a Csendes-óceánon gyorsan következett egyik szerencsétlenség a másik után. Mindent és még sok más jónak kellett tenni. Az angoloknak éppoly nagy érdekük a Japán elleni szakadatlan s szünet nélküli hadviselés, mint az Egyesült Államoknak.

Szerinte Japán leküzdése nem jelenti Németország leküzdését, míg Németország leküzdése kétségtelenül Japán vereségét jelentené. Ezzel nem akarja azt mondani, hogy nem lehet mindkét oldalon egyidejűleg eljárni. Az amerikai erők nagyobb részét most csakugyan a csendes-

óceáni arcvonalon használják fel.

1942-ben az Egyesült Államok vették át a főfelelősséget a Japán elleni háború folytatásáért, míg Nagybritannia az Atlanti-óceánon vette át a háború terhének fő részét. Nagybritanniának az Egyesült Államokkal való szövetség létrejötte óta a kereskedelmi hajóterében szenvedett veszteség tekintetében kétszer annyit kellett magára vállalnia, mint az Egyesült Államoknak. Azt hiszi, megállapíthatja, hogy az ellenintézkedések hatásossága téren elért lényeges javulás következtében a tengeraltjáró-háborúban könnyebbedés következett be, a tengeraltjáró-veszély azonban még mindig a legnagyobb veszedelem. Anglia folytatja Németország ellen a nagy légitámadást is és ezt a támadást erőteljesen támogatják az Egyesült Államok légi erői.

Megoszlanak a nézetek arra nézve, vajjon a légihatalom egy magában vezethet-e Németország vagy Olaszország leküzdésére. A kísérlet megérdemli a fáradságot, de nem zár ki más rendszabályokat. A kísérlet semmiesetre sem árthat. A német völgyelzárókat ellen legutóbb intézett támadásban a támadó 19 bombázógépből 8 elveszett. A légi hatalmat, amint lehetséges, harcra kell vetni Japán ellen.

Annak a reményének adott kifejezést, hogy Roosevelt elnökkel együtt hamarosan találkozhat Sztalinnal és Csangkaj-isszel. A találkozást régóta óhajtják.

Az északafrikai hadjáratról szólva különösen Giraudról emlékezett meg, majd hangsúlyozta, hogy Tunisz elfoglalása „különösen ösztönző” volt a szovjet-orosz szövetségesre. Elismerte: eredetileg azt remélték, hogy még a múlt év vége előtt megszerzik a tuniszi uralmat.

Szól arról, hogy a háború főterhét a Szovjetunió viseli, ezért amennyire észszerű és gyakorlatilag keresztülvihető, mindent meg kell tenni a Szovjetunió tehermentesítésére.

Beszéde végén kijelentette, hogy az ellenség még hatalmas, nehéz hozzáférni, még mindig hatalmas hadseregekkel, óriási segélyforrásokkal és

felbecsülhetetlen stratégiai erővel rendelkezik. Még egy súlyos veszély van: a háború elhúzódása. Senki sem tudja ugyanis megjósolni, hogy ez az elhúzódás milyen új bonyodalmakat hozhat. A háború elhúzódása a demokráciákat kifizáraszthatja az óriási kiadások miatt, tumpultta teheti és elválaszthatja őket.

NEMET VELEMÉNY CHURCHILL BESZÉDÉRŐL

A berlini Wilhelmstrassehoz közelálló politikai körökben a következőket emelik ki, mint megjegyzésemelőket Churchillnek szerdán az amerikai kongresszus előtt mondott beszédéből:

1. A légi terror cinikus elismerése.
2. A nagy bőbeszédűség a tuniszi csatával kapcsolatban, miután az angolszások már oly sok csatát elvesztettek.
3. Anglia valóságos hivatalos kapitulációja Észak-Afrikában az Egyesült Államok előtt, ami a beszédben Eisenhower és Giraud személyének kihangsúlyozásában s De Gaulle teljes elhallgatásában jut kifejezésre.
4. Általában a bolsevizmusról való hallgatás, különösen pedig az úgynevezett szövetséges arcvonalában fennálló politikai egyenetlenkedések elhallgatása.
5. A rengeteg szóbeszéd a Japán elleni háborútól minden konkrét kijelentés nélkül. Itt különösen feltűnt Churchillnek az a kísérlete, hogy védekezzék az ellen a szemrehányás ellen, mintha Anglia habozna résztvenni a Japán elleni támadásban.
6. A külön hangsúlyozott utalás a hosszú hadviselésnek nemcsak anyagi, hanem erkölcsi kihatására is.

CHURCHILL ÉS EDEN LÉGI TERVEI

Illetékes német helyen a következőket közlik: Churchill szerdán az amerikai kongresszus előtt nyíltan vallomást tett a légi támadások terrorfegyvere mellett. Külügyminisztere, Eden ugyancsak nyilvánosan a brit hadvezetés eszközeként hirdette a légi háborút — állapítják meg berlini politikai körökben.

Eden esütőirtón a brit hírszolgálat útján közzétett nyilatkozatában a következőket mondta: Németország ellen a leg-

jobb eszköz a bombatámadás, éjjel és nappal, szüntelenül, szakadatlanul, óráról órára. Ez a program, amire felkészültünk. Németországot ezután nemcsak állandóan bombáznunk fogjuk, hanem egész területére ellen támadásokat fogunk intézni. Eden még azt is megjegyezte, hogy ugyanilyen tervek irányulnak Olaszország ellen is.

Eden és Churchill felfogása között az egyetlen eltérést legfeljebb abban kereshető, hogy Churchill nincsen annyira meggyőződve ennek a programnak teljes hatékonyságáról, amint szerdai beszédében is kifejezésre juttatta, ugyanakkor Eden abban a esetben reményben él, hogy ezzel a tervvel lényeg megnyerhetik a háborút. A tapasztalat meg fogja mutatni, hogy mindketten elcsúszott számításait — hangsúlyozták mértékadó berlini körökben.

CSENDESÓCEÁNI HADITANÁCS

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt meghívta Churchillt a csendesóceáni haditanács ülésére, amelyet esütőirtón váratlanul összehívtak.

Az angol hírszolgálati iroda Churchill beszédéből azt a részt emeli ki, amely szerint Churchill kötelezettséget vállalt arra, hogy a háború továbbfolytatják egészen Japán teljes megsemmisítéséig. A diplomáciai meggyőzők feltételezik, hogy Nagy-Britannia és az Egyesült Államok adott esetben meg fogják kísérelni Sztalint rávenni arra, hogy engedje meg számukra az orosz légi támaszpontok használatát a japánok elleni támadásra. Talán ez a célja annak a találkozásnak, amelyet Churchill, Roosevelt, Sztalin és Csang Kai Sek között remélnék létrehozni.

AMERIKAI TERV SZIBÉRIÁBA VALÓ ÁTNYOMULÁSRA

Tokióban rámutatnak arra, hogy Churchill a keletázsai hadihelyzet szempontjából a szövetségesek támadó terveiről beszélt és ebben egy Alaszka irányából Szibérián és Mandzsukon keresztül törtéző Japán ellenes vállalkozás lehetősége foglalta el a vezető helyet. Az a támadás, amelyet az amerikaiak május 12-ike óta a Japán kézen levő Attu szigete ellen folytatnak, beillik ebbe a terv-

be. Attu és az elfői nyugatra fekvő, ugyancsak Japán megszállás alatt levő Kiskasziget elfoglalása felszabadítaná a Szibéria felé vezető utat, Attu sorsa azonban pillanatnyilag még nem dőlt el. Az aránylag kis számú Japán helyőrség lövésesen védekezik. Ha az északamerikaiaknak valóban sikerül átnyomulni Szibériába, akkor első kérdés, vajjon a Szovjet Unió, amely köztudomásúlag megnemtámadási szerződést kötött Japánnal, milyen magatartást tanúsítana. A szövetségesek nyilván nem is számolnak azzal, hogy a szovjet kormány megszegüljön az ilyen tervekkel szemben. Tokióban mindezeket az eseményeket és a velük kapcsolatos összes lehetőségeket természetesen a legnagyobb figyelemmel tartják számon.

ROOSEVELT KÉPVISELŐJE MOSZKVÁBAN

Davies, Roosevelt elnök személyes képviselője, aki 1936-tól 1938-ig Amerika moszkvai nagykövete volt, szerdán Moszkvába érkezett.

BASTIANINI

olasz külügyi államtitkár Romában világosan nyilatkozott a tengely és a kisállamok viszonyáról:

— Elveink a következők — mondotta. — A kis nemzetek ne legyenek alávetve semmiféle nyomásnak a nagyhatalmak részéről, nemzeti egyenjóságuk ne legyen se elnyomva, se korlátozva. Minden nemzet szabad fejlődését és önkéntes együttműködését biztosítani kell.

Ezek világos szavak s körvonalazzák az álláspontot, amely különösen Olaszországban egyre nyomatékosabb lesz a amelyről

FONTOS TUDNIVALÓK

- Hivatalos hírdetmény az oltóhomok kötelező tartásáról. (6).
- Hírdetmény a közszolgálati alkalmazottak gyermekének utazási kedvezményre jogosító arcképes igazolványáról. (6).
- Hírdetmény az épületek fából készült padlásosztó falainak eltávolításáról. (5).
- Hírdetmény a vetésterületek, cséplőgépek és elemi károk beszámlálásáról. (7).

TOKES FOTO
MŰVÉSZI KÉPET KÉSZÍT

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Bastiani szerint a Führer és a Duce legutóbbi összejövetelükön behatóan tárgyaltak. Az olasz külügyi államtitkár egyenként kifejezte lehetséges hitét a tengely egysége mellett s Kállay Miklós miniszterelnök római útjával kapcsolatosan különös melegséggel emlékezett meg Magyarországról, mint Olaszország legértékesebb szövetségéről.

— A két nemzet barátságát — mondotta —, mintán önkaratból született és hosszú idő óta fennállott, legutóbb a Don partján közösen kioltott vér is megacélozta.

Az olasz külügyi államtitkár kijelentéseit hálásan fogadja a magyar közvélemény.

„CSEHSZLOVÁKIA FŐ ELLEN- SÉGE MAGYARORSZÁG”

A „Transkontinent Press” diplomáciai munkatársa írja:

A londoni cseh emigráns kormány államminisztere, dr. Hubert Ripka az úgynevezett cseh-szlovák államtanácsban külpolitikai nyilatkozatot tett, amelyben közölte, hogy kormánya a lengyel-szovjet konfliktusra való tekintettel a lengyel kormány-

nyal való tárgyalásait félbeszakította.

Jellemző, hogy Ripka a Sikorski-kormány elszigetelését arra használja fel, hogy a tescheni terület körül felmerült régi cseh-lengyel vitát újból napirendre hozza. A miniszter a lengyeleknek szemére veti, hogy még nem teltek lépést, hogy a tescheni csehek átcsatolását érvénytelenítsék s azt állítja, hogy a lengyelek inkább arra törekednek, hogy ezt az átcsatolást véglegesítsék.

A lengyel száműzött kormányának ez a magatartása, továbbá „az a tény, hogy Csehszlovákia fő ellenségének, Magyarországnak nem üzenek nada”. Ripka kijelentése szerint elegendő okot nyújtanak a Benes-kormány álláspontja számára.

Ripka nyilatkozata Benes washingtoni tevékenységével kapcsolatban, akl az ottani kormánykörökben mint pártatlan közvetítő ajánlott a lengyel-szovjet viszályban és azután „pártatlan ítéletét” a szovjet javára adta le, a londoni lengyel emigráns körökben a legnagyobb felháborodást váltotta ki. A londoni lengyel emigráns körök gyűlése ezidőszereint nem kisebb a csehekkel szemben, akik a Sikorski-kormányt háttéről igyekeznek ledönteni, mint a szovjetek szemben, amelynek politikája nyilvánvalóan egy kommunista Lengyelország alakításában és ennek a Szovjet-Unióhoz való csatolásában eszecsosodik.

Német hadijelentés

A keleti arcvonal eseménytelen — Német gépek az afrikai Orant és Londont bombázták — Amerikai bombázók Nyugat-Németországot támadták

A német véderő főparancsnoka közli:

A keleti arcvonalon a szerdai nap általában különösebb esemény nélkül telt el.

Szicília és Szardínia partvidéke fölött a német légi erő olasz vadászpilótákkal együtt 14 ellenséges repülőgépet pusztított el.

Harcirepülőgépeink a csütörtökre virradó éjszakán Orant támadták. A kikötőberendezéseket bombák telibetalálták és nagy tűzek keletkeztek.

Amerikai bombázók a szerdai nap déli óráiban nagy magasságból bombákat dobtak az északnémet partvidék helységeire. A lakosság körében vesztesé-

gek keletkeztek: sokhelyütt — így különösen Flensburgban — jelentős épületkárok állottak elő. Vadászpilótáink és a tengerészeti légvédelmi tüzérség 14 négy-motoros bombázó repülőgépet lőtt le. A csütörtökre virradó éjszakán brit bombázó repülőgépek a birodalom északi területe fölött repültek el.

A német légi erő a május 20-ra virradó éjjel újból Londont és a brit csatornapartvidéket egyes katonai céljait bombázta. Egy repülőgépeink elvesztett.

A könnyű német tengerészeti haderő a május 11-től 20-ig 13 ellenséges repülőgépet lőtt le. — (MTI)

Olasz hadijelentés

Légítámadások mindkét részről

Az olasz főhadiszállás közleménye:

Repülőink sikeresen folytatták támadásukat az algéri partok mentén haladó hajókaraván ellen: két közepes tonnantartalmú gőzös torpedóátlalat következtében elsüllyednek tekinthető, míg egy 10.000 tonnás harminadik gőzös súlyosan megrongálódott.

A tengely bombavetői eredményesen bombázták Sfa, Oran és

Dzsidzszelli kikötőt. Ellenséges kötelékek csekély károkat és némi veszteségeket okoztak Trapaniban és a Cagliari vidéken fekvő Campidanóban. Olasz-német vadászpilóták elszántan felvették a harcot a támadókkal, akik összesen 13 repülőgépet veszítettek. Többek között a légvédelmi útegek is lésíttek egy négy-motoros gépet Szicília felett. — (MTI)

A völgyzáró gátak bombázása következtében 341 hadifogoly is meghalt

Berlin, május 20. A völgyzáró gátak ellen intézett támadás következtében, amelyről a május 17-iki véderő-jelentés megemlékezett, a hivatalos megállapítás szerint — mint a Német Távirati Iroda újabb értesül — 370 német alattvaló halt meg, ezenkívül életét vesz-

tette még 341 különféle nemzetiségű hadifogoly. A lezúdult víz-tömegek következtében okozott gazdasági kár szerencsére, nem olyan nagymértékű, mint gondolták. E károk kiegyenlítésére megtették a kellő intézkedéseket.

Különösen egyes hatóságok

Meteor Mozgó műsora
Pénteken 5 és 7 órákor, szombaton 3, 5, 7 órákor utoljára!
CSAK FELNŐTTEKNEK!
Haláltánc
Goll Bea, Lázár Mária, Perényi, Somlay, Billesi, Maklary, stb.

Hunéria Filmszínház
Prolongálva!
Ejféli gyors
Főszereplők: Sárdy J., Bódy B., Greguss Z., Billesi T.
Előadások: 5 és 7 órákor.

eredeme, hogy ennek az angol támadásnak nem lett még több áldozata. Ezek a hatóságok ugyanis az érdeklődő lakosságot nyomban értesítették a támadásról és haladéktalanul megindították a szükséges intézkedése-

Az angolok az olaszországi gátakat is bombáznák akariák

London, május 20. (Bud. Tud.) Az „Ewning Standard” rámutat a felszólalásokról durrasztóberendezések sebezhetőségére és egyúttal a durrasztókat közeli bombázásait jelenti.

Reggio di Calabria, május 20. (MTI.) A legutóbbi légi

ket is. Kezdetben azt hitték, hogy az áldozatok száma nagyobb. A lakosság egy része ugyanis, amikor a támadásról értesült, az erdőbe menekült és ezért ellútnak tekintették őket.

bombázás alkalmával az amerikai repülőgépek a többi között megölték négy kongregációs nővért, akik éppen azon voltak, hogy a gondjaikra bízott leányököndöket biztonságba helyezték. Több gyermek ugyanakkor szintén meghalt.

A Varsó elleni légitámadás áldozatai

Varsó, május 20. (Sztanl.) Hivatalosan jelentik, hogy a szovjet légi erőnek néhány nappal ezelőtt Varsó ellen intézett támadása alkalmával a polgári

lakosság a következő veszteségeket szenvedte: 149 halot, 118 súlyos és 105 könnyebb sebesült, 17 eltűnt, azonkívül összesen 889 ember marad fedél nélkül.

Fél évvel ezelőtt Tuniszban 238 német ejtőernyős teremtett hídöt

Német összefoglaló az északafrikai erőviszonyokról

Berlin, május 20. A Német Távirati Iroda közli: Az észak-afrikai harcokról kiadott célzott ellenséges jelentésekkel szemben a következő tényekre hívatkozunk:

A brit-északamerikai csapatok hatalmas ember- és anyagfelőnyre rendelkeztek és ennek ellenére sem tudták megakadályozni, hogy az északafrikai hadjárat folyamán a számbeliég jóval kisebb német csapatok 120.000 foglyot ejtsenek, akik között 18 tábornok volt. Az ellenség vesztesége több mint 50.000 ember volt, közülük 7 tábornok vesztette életét. Sebesülteinek száma körülbelül 200.000-re becsülhető, főleg azért, mert az afrikai sziklás terpen a rezeszhatás is jelentékeny; továbbá az északafrikai hadjárat folyamán a német csapatok 7337 ellenséges páncélos járművet pusztítottak el, ezekből 4036 különösen értékes páncélos harckocsit volt.

Természetes, hogy a német erők nagyságáról nem közölhetünk jelentést a hadjárat tartalma alatt. Ma azonban veszély nélkül felfedjük a titkot. Meglepetésként fog hatni, hogy fél-évvél ezelőtt 238 német ejtőernyős vadász- és gyalogos katonát szállt földre Tuniszban és a nemsokára felvonuló német csapatoknak a legrövidebb időn belül biztos hídöt teremtett.

A német katonák első ízben El Neikilnél szereztek meg az ellenség egész gépesített felszerelését, amikor 7 német páncélos 2000 angol foglyulejtése mellett 5000 teherjárommal zsákmányolt. A német csapatok a két és fél éves afrikai hadjáratban, a teherjáromuk 80 százalékát, fegyvereik és löszerejük 40 százalékát, páncélos kocsijaik 50 százalékát és az elhasznált üzemanyag 30 százalékát az ellenség készletéből szereztek.

Mit látott egy sztarosztja a katynl erdőben?

Paris, május 20. (NTI.) A keleti arcvonalról egy francia önkéntes a „Paris Soir”-ban cikket írt a katyni tömeggyilkosságról. Tudósításában többek között elmondja, hogy egy szovjetország közleg sztarosztjának halálbüntetés terhe alatt megtiltották, hogy elárulja, mit látott három évvel ezelőt a katyni erdőben. Ez a sztaroszt jelen volt a lengyel tisztek meggyilkolásánál.

Elmondotta, hogy 1940 márciusában vagy áprilisában az olvadás előtti éjszaka külföldi hadifogolytisztek érkeztek a környékre. Lengyel tiszteknek velték őket. A vörös öbök géppisztolyokkal kísérték a foglyokat. Egy erdővágásnál a foglyoknak négy-öt méter mély és tíz méter széles srokat kellett ásniuk. Amikor készen voltak, két-háromszáz fogolyt megparancsolták, hogy arccal lefelé feküjenek a földre. Azután két emberből álló hóhércsoportok léptek a földön fekvő foglyokhoz. Az egyik hóhér a fekvő fogoly tisztek tarkójába lőtt, a másik pedig mindig újra és újra töltötte társa fegyverét. Amikor az első csoport vérző testeit már a sírban heverték, másik csoportot szólítottak fel, hogy feküdjék a még meleg és lélegző testekre.

A sztarosztja hallgatói ekkor

megkérdezték, vajjon a foglyok nem próbálták-e elmenekülni? A sztarosztja azt válaszolta, hogy egyik sem próbálkozott meg ezzel. A hathavi bolsevista hadifogság olyan testi és lelki állapotot idézett elő, hogy a halál kétségtelenül megvalósult a számukra. Teljesen tisztában voltak azzal, mit jelent a megtorlásoknak és a kínzásoknak az elszívása. A GPU tisztviselői mindenütt harapós véreket tartottak készenlétben, melyek rávetették volna magukat a menekülőkre.

Amikor azt kérdezték, vajjon hogyan ismeri ilyen jól a történeteket, azt válaszolta, hogy szükség volt emberekre, akik bele-messék az árkokat, maga a GPU nem foglalkozott ilyesmivel, hanem összegyűjtötték a környékbeli embereket s amikor már elvégezték munkájukat, még akkor sem engedték haza őket, hanem elszállították, Isten tudja, hová? Neki, mint a falu előljárójának kénytelenesen megengedték, hogy hazamehessen, azonban halálbüntetés terhe alatt megtiltották, hogy elbeszélje, amit látott. — (MTI)

Vígyszínház mozgó

Ma 5 és 7 órákor a leg-szebb és legművészebb magyar film:

Mária nővér
Főszereplők: Szörényi Éva, Jávor, Svéd Sándor, Mály Gerő, Gözon.
Szerelem, hangulat, vidámság!

Apoiló filmszínház
MA UTOLJÁRA!
Fehér emberek
Szombattól! Holnaptól! Szemere, Hajmassy, Turay, Maly, Pethos S., Pethos F., Vizváry, Kürthy, Bivedy, Mihályi és Bi-hary a főszerepekben.
Négy vas hímő
A legjelentesebb zenés magyar vígjáték.

A téli csata magyar hősei

A nagy téli csata első száma-zának egyik leghevesebb útka-zete Marki körül zajlott le. Az ellenséges offenzíva a legsürgősebben elérendő céljai között szerepelt a további hadműveletek szempontjából nagyfontosságú Marki melletti birtokba vétele. Eppen ezért 1943. január 16-án erős harci egységeket s hatalmas gyalogkötleteket irányított a helység ellen a szovjet hadvezetés.

A bolsevista tömegek előretörtésének azonban éppen a legválságosabb órában útját állotta vitéz Gáll Sándor alezre-des, egyik gyalogezredünk zászlóaljparancsnoka. Győngye lét számú zászlóalja élén elszántan szállott szembe a rárohánótömegekkel, s teljesen elszigetelt helyzetben három órán át védte a községet a bolsevisták újból és újból megismételt harcokai- valamint gyalogtámadásai ellen. A nyomasztó túlerővel támadó ellenség végül mégis visszazorította Gáll alezre-des honvédeit. A visszavonulás maga az alezre-des fedezte egy szakasszal olyan önfeláldozóan, hogy az ellenség bekerítette. Reménytelen helyzetéből német páncélvadászok szabadították ki.

Két nappal később a Kondusovo körül vívott küzdelemben harcolt rettenetesen bátorsgal. Itt az ellenség körülzárta és foglyulejtette egyik harc-csoportunkat. Gáll ezre-des néhány főnyi kiseretével habozás nélkül a foglyok segítségére sietet, rávetette magát a foglyok kiserő katonákra, azoknak egy részét leütöttek, míg a többi megfutamodott.

Gáll alezre-des e bátor fellépésével számos honvédet szabadított ki a fogságból. A harcok közötti mozzanataiban azonban megint csak maga került hadifogságba. Rendületlen elszántságot megőrizte, utóbb egyik tisztársával kitört az őket őrző szovjet katonák közül, kétnapi bolyongás után sikerült átlépni az ellenség vonalain és egy német hadosztályhoz csatlakozott.

Ugyanczen a napon páncélosaink egyrésze Volcsa körül vívott elkeseredett harcokat. Ezekben tünt ki különösen király Béla főhadnagy, lovász századparancsnok. Századával folytonos harcok közben január 17-én elszigetelt helyzetbe került és az ellenség bekerítette. Király főhadnagy azonban merészen átvágta magát a bolsevisták gyűrűjén és századával ismét csatlakozott zászlóaljához.

A páncélos hadosztály későbbi utóvédharcaiban, különösen Korocsnál érdemelte ki előjárót és bajtársai teljes elismerését Király főhadnagy. Ezekben a küzdelmekben mint szakasszaparancsnok vett részt. Feladata az volt, hogy Korocsa város északi szélén körülbelül egy kilométeres szélességben rendezkedjék be védelemre. Király főhadnagy a reggeli órákban gyanus mozgólódást vett észre arcvonalamögött. Mivel senki sem volt éppen a közelében, maga így kezett felderíteni a mozgólódást. Már a házak közvetlen közelébe ért, amikor észrevette, hogy egy erős, géppisztolyokkal felszerelt bolsevista osztag szállt be a városba és ott harcra készült Király főhadnagy — bár csak maga volt — kézi gránátjaival habozás nélkül megtámadta, majd a küzdelemben közben segítségére siető honvédekkel együtt sikerült a bolsevista csoportot teljesen megsemmisíteni.

„Katonadolog” című igen érdekes regény kapható lapunk kiadóhivatalában. — Ara 80 fillér.

Baltazar amerikai emlékűnnepély a Kollégiumban

Hít, szeretet és szolgálat, ez Baltazar Dezső három öröksége a kollégiumi ifjúság számára

A Kollégium tanári kara és ifjúsága tegnap tartotta meg a Baltazar amerikai emlékűnnepélyt az Oratóriumban. Ott látottuk Ba, a Mihály egyházközségi tanácsbíró, Baltazar püspök egyik útítársát, dr. Erdős József egyházközségi ügyészt és több más egyházi kiválóságot.

Szigethy Gyula főiskolai tanár vezényletével a Kántus nagyon szépen énekelt, majd dr. Péter Zoltán kollégiumi igazgató mondott értékes emlékbeszédet.

— Ez a mai ünnep voltaképpen a Kollégium iránti hála és szeretet ünnepe kell, hogy legyen. Az Isten csodálatos szeretetének bizonyosságát őrzi és hordozza ez az 63. Kollégium. Sokkal több, mint városunk egyik nevezetes ékessége. Isten különös kegyelmi ajándéka ez mindnyájunk javára, növekedésére, szellemi elemetelére. Külső és belső veszedelmek között maradt fenn. A világháború után az Isten Baltazar Dezső választotta ki arra, hogy általa a Kollégiumot megmentse. Ma, amikor ismét ellenséges táborba kerülünk a hatalmas Amerikai Egyesült Államokkal, megértjük, mi fele nehézségekkel küzdött meg a püspök és kísérte kétszeri vállalkozásánál. Az a nagy világnézeti jelentőségű, amely most is háborúba sodort bennünket Amerika népével, akkor is fennállott. Akkor is igen rossz hírből állott ki: csiny országunk és népünk, amit nemesítéses eszközökkel hoztak létre ellenünk. A célkitűzés elé meredő nagy lelki akadályok emelik a hősiesség magaslatára Baltazar Dezső vállalkozását. Isten segítségével nem maradt el és meg ma is élvezzük a siker eredményeit.

— A Tiszántúl reformátussága fényesen kiállta azt az erkölcsi próbát, amely elé ez a vállalkozás állította, nem riadt vissza a további áldozatoktól a Kollégiumért.

— Mit tehet az ifjúság a Kollégiumért? Soha ne feledje el, hogy háldával tartozik a Kollégiumnak, nemcsak az anyagi segítségért, hanem a szellemi hatásért, melyet lelkükre gyakorol. A háború egyre félelmetesebben ránk nehezedő viszontagságai, annál inkább kell, hogy fokozott erővel hasson át bennünket és szentelje meg életünket a Kollégium iránti hála megemlékező, fegyverező, Isten igájába hajló elkötelezésé.

Könyv László bölcsészettan-nalligató hatásos szavai után Berényi József szenior mondott igen szép beszédet:

— Mindenekelőtt Istennek adjunk hálat, hogy nekünk adta Baltazar Dezsőt. Példája arra inti a magyar ifjúságot, hogy legyen becsületesebb, megfigyeltatallan jellemű férfiak, bátrak. Ez csak úgy lehetséges, ha igaz keresztények vagyunk. A másik örökség, amit ránk hagyott: a szeretet. Baltazar egész élete harc volt, milliókért harcolt milliók ellen, de szeretettel harcolt. Kimondhatatlanul szerette nemzetét, egyházát s a Kollégiumot. Régem megmondta, hogy a magyar nép felemelése nem történhet másképp, nincs másképp megújulás, csak úgy, ha Krisztusban újul meg a nemzet. Ne felejtjük el, hogy nincs megújulás világnézeti alapon, új egyenruhákba beöltöztetés nem hoz új magyar életet, ez csak akkor születethetik meg, ha az egész magyar nép Krisztusban születik újjá. A harmadik nagy örökség, amit Baltazar püspök ránk hagyott: a szolgálat. Az egész élete szolgálat volt. Felelősséget érzett nemzet, egyháza, a Kollégium ifjúsága iránt. Szolgálni akart, mert ment kétszer a tengeren-

túra. Nem elég a kollégiumi szellemet hangoztatni, szép frázisokat mondani, ezt a kollégiumi szellemet meg kell önmagunkban valósítani, meg kell, hogy születessék bennünk, hogy tovább adhassuk. Ez a szellem nem más, mint az Isten, a nemzet és az egyház szolgálata. Hitt és szeretet-szolgálat. Fogadjuk el ezt a három drága ajándékot és legyünk hálásak érte mindenekelőtt Istennek. Hálás kegyeletünk szóljon püspökünk emlékének, szálljon hála a tengerentúltra és gondoljunk azokra a magyar szerető szívekre, akik támogatásukba vették Kollégiumunkat, az egész magyar ifjúságot és a nemzetet.

A Kollégiumi Kántus a Szózat nusz eléneklésével fejeződött be.

Puntila finn kapitány: Finnország olyan templomerdő, amilyenek Magyarországon vannak

Meleg rokonszenvvel fogadták Debrecenben a finn vendégeket

A finn tudományos élet egy elitcsapata érkezett tegnap városunkba. Debrecen meleg szeretettel fogadta a testvérnép küldötkeit. Nemcsak a hivatalos fogadásokon, hanem mindenütt, ahol látogatásuk során megfordultak, száz apró jele mutatkozott meg ennek a szeretetnek.

A déli pesti vonattal érkezett meg a finn csoport, amelynek tagjai V. A. Koskenniemi, a mai finn irodalom legnagyobb költője, V. A. Heiskanen gheodézia-professzor, Jussi Paatela építész-professzor, Eino Saari erdőszekciós-professzor, Br. Honkasalo jogi professzor, Aarno Turunen növénygyógyász-professzor, valamennyien a helsinki egyetem tanárai. Továbbá L. A. Puntila kapitány, Arvi Kivimaa, a helsinki Népszínház igazgatója, Timo Mikkilä zongoraművész, Ilona Kangas újságíró és Lauri Kettunen, a budapesti egyetem finn professzora.

A finn vendégek kíséretében érkeztek: dr. Gaskó Dezső a Magyar-Finn Társaság ügyvezető elnöke, dr. Soós Géza miniszteri titkár és dr. Boronkay Antal miniszteri előadó.

A finn vendégek látogatást tettek a főispánnál és a polgármesternél, majd az egyetemre hajtottak. Az egyetem kapujában dr. Erdős Károly professzor üdvözölte őket a távollevő rektor helyett.

Megtekintették az egyetem nevezetességeit s közben látogatásuknak egy örömdetes eredménye is megszületett: a debreceni egyetemi könyvtár ígéretet kapott, hogy a legnagyobb finn könyvtárát adóval kiadványait, az eddigieket s az ezután következőket is megkapja.

Az egyetemen folytatott barátságos megbeszélések másik eredménye, amely még ezután fog valóságossá válni: didkcsere a debreceni és a finn egyetemek között. Dr. Milleker Rezső professzor a Nyári Egyetemre is meghívott nagyobb finn csoportot.

Délután, rövid sziesztá után, ismét a városba mentek a finn vendégek és megtekintették a Déri Múzeum gyűjteményeit. Utána résztvettek az Enyingi Török Bálintné Evangélikus Fililégylet „Finn estjén”.

Mai programjuk: reggel autóbusszal városnézés, majd 10 órakor hortobágyi kirándulás. Ebéd a csárdában. Délután jönnek vissza a puszta felől s az esti 7 óras vonattal utaznak vissza a fővárosba.

tot énekelte, majd a közönség levonult a lépcsősarnokban levő Baltazar-emlékműhöz, mely alá Tibory János esküdtfőügyelő helyezte el az ifjúság babérkoszorúját.

— Sokan megtanulták Baltazar életéből — mondotta — az áldott szolgálat legnagyobb titkát: ingyen vettek, ingyen adták. Mi megtanultuk, hogy életünket ingyen kell elégtünk, nem várni senkitől elismerést, jutalmat. „Aki közületek első akar lenni, mindenkinek szolgálja legyen!” — mondja az Ige. Ez az Ige valóság volt Baltazar püspök életében, váljék valóságá a mi életünkben is, hogy bizonyosságot tehessünk arról a szeretetről, amely soha el nem fogy. Ennek a szeretetnek a jegyében koszorúzom meg a Baltazar emlékművet a Kollégium ifjúsága nevében.

A lélekemelő ünnepély a Himnusz eléneklésével fejeződött be.

finn színházművészet híhetellen magas foka: 100 állandó színháza és 6000 műkedvelő színpada van Finnországnak. A legkisebb faluban is működik színház. Parszti, munkás egyformán részese ennek a színpadi kultúrának.

Nagy érdeklődést keltett Arvi Kivimaa előadásának az a rész, amely a magyar- finn színművészet kapcsolatokról szól. „A gány”, „A falu rossza”, „A pirosbugyellás” az első magyar darabok, majd operettek következnek a finn színpadokon. A „Janos vitéz” is sokszor és sikerrel játszották. Az újabbak közül Herczeg Ferenc, Molnár Ferenc, Lengyel Menyhért, Orbók Attila és még újabb Kodolányi János neve ismeretes darabjait nyomán.

Arvi Kivimaa előadásának végén magyar nyelven a finn színművészet üdvözletét tolmácsolta. Ezután Benkő István gyulai evangélikus lelkész tartott magasszínvonalú, költői lendületű előadást Finnországról, amelyben hivatott készséggel boncolta „a finn titkot: mi volt az, ami Finnországot mai szabadságára felemelte s mi volt az, ami megtartotta ezer veszéllyel szemben. Előadását vetített képekkel kísérté.

Befejezésül vitéz Horkay Béla né szavalt finn költeményeket nagy közönségsikerrel.

A szép est megrendezéséért hála lehet Debrecen az Evangélikus Fililégyletnek.

A bolgár vezérkar főnöke Budapestén

Budapest, május 20. — Lukas Konstantin altábornagy, a bolgár királyi vezérkar főnöke, vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvéd vezérkar főnöke, multévi látogatásának viszonzására kedden reggel különrepülőgépen Budapestre érkezett.

Lukas altábornagyot, a bolgár vezérkar főnökét, útjára elkísérte Banoff ezredes és Bratanoff alezredes, továbbá Hatz Ottó vezérkari alezredes, a szófiai magyar követség katonai attaséja.

A bolgár vezérkar főnökét a budaörsi közforgalmi repülőtéren ünnepi fogadtatás várta. A forgalmi épület előtt százszázad állott fel zászlóval és

DEBRECZEN 3. OLDAL 1943. V. 21.

nagy közönségsikerrel. A szép est megrendezéséért hála lehet Debrecen az Evangélikus Fililégyletnek.

Tanyakörzeti beosztást a cséplőgépek között!

A természet nem tagadja meg önmagát. Hiába a rettenetes szárazság. Már napok óta a szél tikkszítja, szárítja a hárt, azért a mostoha időjárás ellenére megcsendül majd sok-sok millió magyar munkás kezében a kasza, hogy learassa egy-egy estendő verejtékes munkájának gyümölcsét, a jövő évi kenyert...

Utána a cséplőgépek bűgása, szorgalmas munkás emberek és leányok nőiája tölti be a hárt... és megindul a verseny-gés a cséplőgép-tulajdonosok között, hogy ki tud többet csépleni, a másik elé vágni, hogy biztosítsa úgy magának, mint munkásainak a keresetet. Ez a verseny-gés kimondhatatlan kárt okoz a gazdáknak, de a géptulajdonosoknak, munkásoknak és főképpen a közellátásnak, ahol minden szem búza veszteség azt jelenti, hogy a jövő estendőben kevesebb a kenyér. Pedig ez a verseny-gés azt eredményezi. Mert mikor az egyik géptulajdonos azt látja, hogy a másik az ő szétrűjén már végez, akkor igyekszik éjt nappal egyé téve befejezni a cséplést, hogy előbb behuzathasson a szomszédos szétrűre. Ez a gyors munka eredményezi az óriási szemvesztéseket. Nem beszélve arról, hogy a kisebb szétrűket kihagyják és sok esetben a kisebb gazda búzáját, amikor

már hazahuzatnak, akkor csépelik el. Pedig ha egymás után tanyáról tanyára sorban cséplnének, ugyanarra az időre be volna fejezve a cséplés, mert nem fordulna elő olyan eset, hogy egy cséplési időny alatt egyes gépek nyolc-tízszert huzatnak végig az útvonalon, miközben válogatnak, hogy hol van a nagyobb szétrű.

A gazda, a cséplőtulajdonos, a munkás és a közérdek egyformán kívánja és kéri a hatóságot, hogy szüntesse meg ezt az áldatlan állapotot. Még van idő arra, hogy csináljanak megfelelő tanyakörzeti beosztást a cséplőgépek között, hogy szűnjön meg az áldatlan és káros verseny-gés... ne meheszen egyik gép sem másik körzetébe.

Ha ilyen beosztást csinálnak, akkor biztosítható a nyugodt munkamenet, a géptulajdonos és munkás keresete és főképpen, hogy a mai nehéz időkből meg legyen mentve minden szem búza, amit verejtékes munka árán a magyar föld adott.

Üzenetek a frontról

Mádl János karpaszományos szakaszvezető a Z/240 táborigazda Asztalos plébánosnak és Müller János malomtulajdonosnak: a kérvényt ne adják be. Üdvözi őket.

A tanár és tanítóihiány kérdése a Konvent előtt

Egy földhírtokos házaspár 140 holdat mezőgazdasági középiskola céljaira adományozott

Csütörtökön folytatta évi ülését a református Egyetemes Konvent. Dr. Pap Ferenc középiskolai felügyelő jelentésében beszámolt a 36 református fiú- és leánygimnázium működéséről.

A jelentés rámutat arra, hogy egyre nagyobb a tanító és tanárihiány, aminek elsősorban — mint dr. Pap Ferenc megállapítja — az az oka, hogy a fizetés a mai viszonyokhoz képest nagyon alacsony, tehát szükség volna arra, hogy a fizetések rendezését mielőbb elintézzék. Kívánják továbbá, hogy a gimnáziumok tanártestületei hívják fel az érettségiző tanulók és a szülők figyelmét a tanári pálya fontosságára.

A Konvent köszönetet mondott Szigeti Istvánnak és feleségének, akik 140 katasztrális hold békésmegyei földet Szeghalom közszéchenyi mezőgazdasági középiskola felállítására ajándékoztak oda. A legfőbb

egyházhatóság kérni fogja a közoktatásügyi miniszteriumot, hogy a jövő iskolai évben két ízben is bőségszerűen ki a képzésben új tanítókat.

Muraközy Gyula megemlékezett a garamvölgyi egykeről, majd örömmel jelentette, hogy 8500 gyermekkel több járt a vasárnapi iskolába, mint az előbbi évben.

Benedek Zsolt konventi főtanácsos jelentésében kiemelte, hogy július elsejétől további húsz százalékkal felemelték a felkészítő nyugdíjakat, valamint az övezetek és az árva-ellátási díjakat. 1942 január elsején 2053 tagja volt a felkészítő nyugdíjintézetnek, akiknek több mint egy és háromnegyedmillió pengőt fizettek ki.

Az ülésen egyhangú kelkesedéssel újból Ravasz László püspöktől és dr. Balogh Jenő főgondnoktól választották meg előkkel a következő évekre.

Dr. Pongor kapta az Orvosegyesület emléklakettjét, — dr. Máthé a Fonet-díjat

Az Orvosegyesület közgyűlése és tudományos ülése

A Debreceni Orvosegyesület csütörtökön tartotta évi rendes közgyűlést a belklinikai tanteremben. Dr. Kellsey Aladár professzor, az egyesület elnöke megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a háborús viszonyok az Orvosegyesület működését nem befolyásolták. Sok kiváló előadás hangzott el úgy kiváló külföldi tudósok, mint az Orvosegyesület tagjai részéről. Dr. Jáki Gyula, az egyesület főtitkára az egyesület működéséről, majd dr. Fazakas Sándor pénteken az egyesület vagyoni helyzetéről számolt be. A közgyűlés végén került sor az Orvosegyesület ezüst emléklakettjének, valamint a Fonet-díjnak kiosztására. Az emléklakettet dr. Pongor Ferenc, az Augustus-szanatórium igazgató-főorvosa nyerte a „Tudógimnázium és terheség” című előadásával, míg Fonet professzor 200 pengő díjat a választmányból alakult szűkebb körű bizottság, dr. Máthé Konrádnak, a belklinikai tanársegédjének ítélte oda „Elektrocardiogram munkakisérletben” című előadásáért. A jutalomdíjakat az elnök meleg szavak kíséretében adta át a két kiváló orvosnak.

A közgyűlést tudományos ülés követte, melyen az első bemutatót dr. Skutta Árpád m. tanár

Hankiss Államtitkár üzenete az amerikai magyaroknak

Hankiss János vallás- és közoktatásügyi államtitkár a magyar rádió felkérésére nyilatkozott a tengerentúli magyarok számára. — Hangzottatta, hogy áhitattal tekint a népi kultúra felé, amelyet a városi kultúrának nem szabad beárnyékolnia.

— Minket, magyarokat, csak akkor becsül a külföld — mondotta —, ha egészen magyarok vagyunk és a világ népének szívárványában önálló szin.

Arra a kérdésre, mi a helyzet most a magyar és külföldi kultúrkapcsolatok terén és mi várható e tekintetben a háború után, Hankiss államtitkár kifejtette, hogy a tudományos kapcsolatokat nem semmisítették meg a fegyverek úgy, mint az első világháborúban. A ma-

tartotta „Hadisérült orrhiány pótlása” címen. Dr. Máthé Konrád és dr. Zsádov Béla „Wolhy-nial-láz” címen számoltak be arról a könnyű lefolyású lázas megbetegedésről, mely különösen Ukrajnában és a Don partján okoz a barcoló seregek között megbetegedéseket. Az előadásához dr. Orsós Imre János bőrgyógyász-professzor szöveghez.

Dr. Máthé Konrád „A myocardiaesio” című előadásában az elektromos szívizomgátlást nagy diagnosztikai jelentőségét bizonyította be. Végül dr. Dzsini Antal, az újdéki kórház igazgató-főorvosa „A sárréti járás hiányos népélelméze és annak hatása a szervezet különböző működésére” címen tartott beszámoló előadást azokról a népegészségügyi szempontjából jelentős vizsgálatokról, melyeket mint a berettyóújfalui kórház főorvosa Csilléry professzor javaslatára a sárréti járás hiányos és rosszul táplálkozó körülmények között végeztek. Az érdekes előadást termékeny vita követte, melynek során dr. János Gyula OTI főorvos, dr. Földessy János szabadkai városi orvos, dr. Sarkady László belklinikai tanársegéd, dr. Orsós János Imre, dr. Jéney Endre, dr. Kellsey Aladár professzorok szólaltak fel.

gyart a Gondviselés fontos közvetítő szerepre rendelté Nyugat és kelet között. Ezt a szerepét most is teljesíti. Gondoskodnunk kell, hogy mindenütt tudomást szerezzenek erről a hivatásunkról.

Az államtitkár a beszélgetés végén üzent az amerikai magyaroknak és arra kérte őket: higgyenek a magyar népben, és abban, hogy az még viharállókba vált a közelmúltban.

Ismeretlen tettes boxeres támadása a Simonyi-úton

Kertész Tibor 20 éves kereskedősegéd, Dégenfeldtéri lakos tegnap este megjelent a mentőállomáson és elmondta, hogy a Simonyi úton haladt hazafelé, mikor a sötétben ismeretlen tettes megtámadta és boxerrel többször arcába sújtott. Homlokán súlyosan megsérült a szája két helyen felrepedt. A mentők részestették első segéllyel.

Közöljük, hogy melyik borbély és női fodrásznál milyenek az árak

A fodrász-szakosztály rendkívüli ülése. — Kéri a miniszterőt az árak megváltoztatásáért.

A debreceni fodrász-szakosztály Nagy Ferenc fodrászmester elnöklésével népes rendkívüli ülést tartott tegnap este. A közellátásügyi miniszter rendeletét tárgyalta, amely megállapította az új árakat, melyeket I. II. és III. csoportra bontott.

Az árak aszerint érvényesek, hogy melyik műhely milyen besorolásba került, mert mások az árak Budapestben, törvényhatóság jogú városokban és falukon. Debrecen a II. csoportba került és itt most az árakat a hatóság úgy állapítja meg, hogy alapul az 1942 évben beadott kalkulációkat veszik. A rendelet végrehajtása következtében — legalább is átmenetileg és pillanatnyilag — furcsa helyzetek állanak elő. Egyes elegáns borbély és női fodrász üzemek csak a II. vagy talán a III. csoportbeli árat kénytelenek alkalmazni, bár a rezsijük nagyobb árat követelne. A miniszteri rendelet azonban kénytelenek végrehajtani, ha csak nem óhajtanak árrágitást elkövetni.

A nehéz helyzettel már a szakosztály választmánya is foglalkozott és azt javasolta, hogy intézzenek sürgős feliratot a miniszterhez, kérjék, hogy Debrecenre nézve hagyja meg a régi árbeosztást, amely úgy szövit, hogy a sorompón belül üzletek az I. és a sorompón kívül a II. árcsoportba tartozzanak.

Nagy Ferenc elnök előadta, hogy az iparhatóság közölte a szakosztállyal minék az alapján állapítható meg, hogy ki melyik árcsoporttal köteles dolgozni.

Az I. árcsoportba tartoznak azok a csak úrfodrászattal foglalkozó borbélyok, akiknél a rendelet megjelenése előtt a sima borotválásra, fazonhajvágásra és hajmosásra érvényben volt díjak együttes összege 2,20 pengő elért, vagy meghaladt. A II. árcsoportba tartoznak azok, akiknél ezek az árak együtt 1,90 pengő elért, vagy meghaladt.

A női fodrászoknál az I. árcsoportba azok tartoznak, akiknél a vízullámra, vashullámra és hajnyírásra érvényben volt árak összege a 3,30 pengő, a II. csoportba azok tartoznak, akiknél ezek az árak a 3 pengő elérték vagy meghaladtak.

Amiknek együtt van úri- és női fodrászatuk, az árakat ezeknél úgy állapították meg, hogy I. árcsoportba esnek, akiknél a sima borotválásra, fazonhajvágásra, úri hajmosásra, vízullámra, vashullámra és női hajnyírásra érvényben volt díjak együttes összege az 5,50 pengő, a II. árcsoportba tartozóknál a 4,90 pengő elérték, vagy meghaladtak.

A miniszteri rendelet értelmében Debrecenben az I. II. és III. árcsoport szerinti szedhető díjak a következők lettek:

Férfi kiszolgálás:

	I.	II.	III.
Borotválás sima	50	40	40
Borotv. fésüléssel	60	50	50
Borotválás kölnivel	70	60	60
Borotv. fés. kölnivel	80	70	70
Hajvágás, vagy szakállvágás fazonra	110	—	80
Ugyanaz géppel	90	80	70
Fazonigazítás	70	60	50
Fejmosás	110	—	80
Fejborotválás	110	—	80
Kölnívíz	20	20	20
Fésülés, vagy bajuszvágás	10	10	10

Timsóért és puderért, hajnyírásnál fésülésért külön díjat nem lehet számítani. Egyéb munkák díja szabadon számítható fel.

Női kiszolgálás:

	I.	II.	III.
Vízullám	1.50	1.40	1.30
Vashullám	1.40	1.30	1.10
Tartóshullám	12.—	11.—	10.—
Hajvágás	1.20	1.10	1.—
Hajmosás	1.40	1.20	1.10
Önálló fésülés	40	30	30
Manikűr lakkal	1.—	50	70
Körömlakkozás	40	30	30
Vízullám mos.	2.70	2.40	2.10
Vashullám mos.	2.60	2.30	2.—
Hajvágás, mos.	2.40	2.10	1.—

Alább közöljük az összes borbély és női fodrász üzemeket árcsoport szerinti felosztásukban, ebből mindenki megállapíthatja, hogy mennyit köteles fizetni a kiszolgálásért, illetőleg mennyit szabad szedni:

I. árcsoport:

Balogh Endre, Nyugati u. 14. Hatvan u. 60. Cibere Gyula, Sas u. 3; Dapsi Miklós, Simonffy u. 57; Fehérvári János, Széchenyi u. 57; Forgács Antal, Arany János u. 2; Fuksz H. Imre, Péterfia u. 32; Horgonyi Sándor, Szoboszlói út 1; Horváth Jenő Arany Bika; Kurencs Sándor, Plac u. 20; Kolozsvári Gyula, Dégenfeldt-ter 2; Kelemen István MÁV pályaudvar; Komáromi Józsefné, József kir. herceg u. 3; Moldován Béla, Szent Anna u. 1; Mink Ferenc, Plac u. 37; Polgár Lajos, Plac u. 26; Rencz Antal, Kossuth u. 1; Ramminger István Szent Anna u. 10—12; Szeleszky János, Petőfi-ter 12.

II. árcsoport:

Bocszán Sándor, Sas u. 2; Bocszán Ferenc, Hatvan u. 2; Biró Kálmán, Plac u. 88; Biró László, Deák Ferenc u. 26; Biró Gyula, Hatvan u. 15; özv. Biró Jánosné Hatvan u. 15; Barna Zoltán, Hunyadi u. 26; Bata János, Simonffy u. 1; Bagdi Antal, Plac u. 61. Darabán János, Jánosi u. 45; Drán Zsigmond, Varga u. 1; dr. Dávid Sándor, Csapó u. 74; Erdős Endre, Rákóczi u. 41; Deutch Ernőné, Plac u. 5; özv. Erdős Lászlóné, Révész-ter 1; Faragó Juliánna, Arany János u. 2; Fehér Lászlóné, Plac u. 77; Forgács Bálintné, Hatvan u. 70; Fenyősi Gézné, Bádócs u. 1; Glatz Károly, Plac u. 42; Gáthi Imre, Miklós u. 2; Györfy József, Csapó u. 84; Horváth Jenő, Széchenyi u. 52; Huszár Enre, Batthyány u. 10; Holovitz Vincéné, Burgundia u. 1; Huszti Lászlóné, Attila-ter 7; Hermann Vilmos, Miklós u. 2; Jenel József, Mélyszter 9; Jezzák Sándor, Révész-ter 1; Ivanovits Lajos, Kossuth u. 17; Kiss Antal, Eötvös u. 64; ifj. Kovács Kálmán, Cegléd u. 11; Király Lajos, Bocskay-ter 12. Kiss János, Csapó u. 17; Kovács Lajos József kir. herceg u. 2; Kiss Sándor, Honvéd u. 2; Nemes Alajosné, Plac u. 38; Nagy József, Balatazár Dezső u. 14; Nagy Katalin, Kossuth u. 11; Nagy Ferenc, Szabó Kálmán u. 29; Orosz Ferenc, Kassa út 11; Pelles András, Varga u. 30; Püspök Erzsébet, Csapó u. 19; Róth Lajos, Hatvan u. 18; Reményi Zoltán, Csapó u. 98; Széll Lajos, Miklós u. 10; Hartmann Ignác, Bethlen u. 23; Solyom Károly, Széchenyi u. 2; Sári István, Kálvin-ter 5; Tolvay István, Csapó u. 65; Takács Nándor, Böszörményi út 99; Takács József, Baranyi út 42; Ujvárosi Béla, Árpád-ter 18; Vad Elek, Kossuth u. 34; Vázsonyi Anna, Révész-ter 1; Wolffart András, Csapó u. 20; Zakar István, Szent Anna u. 41; Végh Antal, Thali Kálmán u. 4. Biró Rezső, Rákóczi u. 42; Nagy Gábor, Kút u. 34; Forgács Bálint, Busi u. 20 szám.

III. árcsoport:

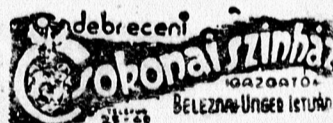
özv. Artner Gézné, Mester u. 48; Bukovits István, Petőfi-ter 6; Benyus József, Szent Anna u. 34; Balogh Sándor, Huszár Gál u. 1; Uray Balogh Lajos, Tóth Árpád u. 60; Békési László, Wesselényi u. 6; Békési László, Szepességi u. 27; Berényi Sándor, Csapó u. 81; özv. Braun Henrikné, Nyugati u. 2; Brassányi Lajos, Böszörményi út 85; Baksa Imre, Bethlen u. 4; Bazsek József, Csapó u. 70; Benedek József, Híd u. 2; Csegezi János, Hétvezér u. 7; Dienes Gyula, Szabó Kálmán u. 26; id. Ember János, Csapó u. 3; Elzenberger Benő, Hatvan u. 39; ifj. Ember Sándor, Hatvan u. 61; Ferenczi József, Hadházi u. 5; Fűvesi László, Wesselényi u. 1; Félégházi Zsuzsanna, Csapó u. 70; Gyulánszky István, Mester u. 3; özv. Grün Edéné, József kir. herceg u. 24; Gere János, Kishegyesi út 9; Hajdú László, Szent Anna u. 14; Hucmann András, Klinrizsi u. 52; Hucenz György, Böszörményi út 23; Haja Jenő Wesselényi u. 23; Hriczó Béla, Kassa út 23; Huszti Lászlóné, Sámsoni út 2; Katona Józsefné, Márton Kálmán u. 5; Kállai András, Rothermere u. 3; özv. Kusztmann Antalné, Baranyi u. 12; — Kézelmán József, Kishegyesi út 38 C. Kerékyártó Ferenc, Monostorpályi út 28; Kiss Miklós, Csapó u. 37; Kopperdák Béla, Rudolf u. 2; Kerékyártó László, Püspöki palota, Kohut Imre, Szeremlei út 2; Kiss József, Te-

leki u. 92; Kóvendi Imre, Mest. u. 42; özv. Lusztig Mártonné, Pásti u. 2; Miskó Géza, Déli-sor 25; Mészáros Emil, Virág u. 37; Makay Antal, Békéssy Béla u. 1; Matyus Gáborné, Szabó Kálmán u. 32; Moskovszki Ferenc, Sárosi u. 15; Molnár József, Hatvan u. 55; Négyes Zoltán, Tordai Gábor u. 4; Nagyházi Lajos, Mester u. 3; Nagy Lajos, Deák Ferenc u. 14; Polgár Sándor, Attila-ter 4; Pálfi Gábor, Honti u. 8; Pétermann Lajos, Homok u. 74; Poludnyák Dezső, Tóth Árpád u. 28; özv. Palánczi Lajosné, Böszörményi út 52; Rozs Sándor, Miklós u. 7; Racz István, Budai E. u. 44; Rebmán Gyula, Sámsoni út 64; Szabó György, Ajtó u. 26; Soitász István, Nap u. 27; Szabó Tihamér, Pozsonyi út; Szabó Lajos, Salétrum u. 4; Szegedi Lajosné, Árpád-ter 45; Szegedi Sándor, Sámsoni út 48; Szabó Gy. Erzsébet u. 48; Simon Gyula, Pozsonyi út 20; Sodi Sándor, Csapó u. 97; Tóth Pál, Rakovszki u. 113; Török Ferenc, Halköz; Trip-szászki Márton, Honvéd u. 38; Toma Pál, Miklós u. 53; Tóti Antal, Hadházi u. 15; Törzsső József, Varga u. 35; Wittmann Anna, Márton Kálmán u. 14; özv. Wolffart Ernőné, Nyomató u. 2; Varga László, Vár u. 2; Vékony Gyula; Zsuffka Endre, Magos Gy-ter 1; Zsuffka László, Kassa út 4; Végh Béla, Balatoni u. 1; Todor János, Sámsoni út 69

Önkéntes munkaszolgálat ismertető gyűlése

A Debreceni Egyetemi Ifjúság rendezésében szombaton, folyó hó 22-én délután 4 órakor a központi egyetem Auditorium Maximumban az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálatának főparancsnoksága ismertető gyűlést tart. A megnyitót dr. Csilléry András egyetemi ny. tanár, a DEI tanárelnöke tartja. Vitéz nemes színai Szinay Béla főparancsnok előadása után a női munkatáborok életét és célját Varga Mária egyetemi hallgató, volt munkaszolgálatos, a férfi táborokét pedig dr. Sóvagy Gábor volt főparancsnok ismerteti.

Kíváncsok lennének, hogy a munkaszolgálat gondolatát minél többen megismerjék, ezért a gyűlésre minden érdeklődőt szeretettel meghív a Debreceni Egyetemi Ifjúság.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Pénteken este: Az utód. Kardoss Géza m. v. Tiszviselő-est. Fülleres helyárak.

Szombaton délután: Az utód. Kardoss Géza m. v. Fülleres helyárak.

Szombaton este: A nők harca. B) bérlet.

Vasárnap délután és este: A nők harca. —oo000—

A Városi Zeneköznevelő hangversenye

Debrecen sz. kir. városi Zeneköznevelő iskolája f. hó 21-én, pénteken este fél 8 órakor tartja VIII. nyilvános hangversenyét. (Jubileumi Kodály-hangverseny.) Belépődíj nincs! Pontos megjelenést kérünk!

Csokonai Színház

Pénteken este és szombaton délután Fülleres helyárakkal

Kardoss Géza

és B. UNGER ISTVÁN

tollépésével

Az utód

Izgalmas tárgyalás után az árdrágítással vádolt Csillag Miklós kereskedőt a törvényszék az igazságügyi orvosi megfigyelőbe utalta

Nagy érdeklődés mellett tárgyalta csütörtökön a debreceni törvényszék Fővenyessy-tanácsa a sorozatos árdrágítással vádolt Csillag Miklós divatárkereskedő ügyét.

Csillag Miklóst fogházor vezette a terembe, ahol réveteg tekintettel nézett körül és artikulatlan hangok törtek fel torkából. A vádhatóság képviselőjében dr. Pintér József kir. ügyész foglalt helyet, a védelmet dr. Fényes Endre és dr. Nagy Béla ügyvédok látták el. Orvosszakértőül dr. Jankovich László egyetemi tanár, dr. Ókrös Sándor egyetemi magántanár és dr. Horváth Artúr törvényszéki orvosszakértők jelentek meg.

Fővenyessy tanácselnök személyi adatait kérdezte Csillag Miklóstól, aki előbb szórakozott tekintettel nézgetett a falakra, majd arra a kérdésre, hogy mikor született, dadogó hangon mondta:

- 1906-ban...
- Nem 1896-ban? — kérdezte az elnök.
- Csillag Miklós nemet intett.
- Eddig mindig 1896-ot mondt... Hát hány éves?
- Ötven... nem 39... — dadogta.
- Hol született?
- Debrecenben...
- Eddig Bihartordán mondt mindent... Nem Bihartordán született?
- Nem... Debrecenben...
- Hol lakik?...
- Újabb réveteg pillantás, majd jó két perc múlva:
- Jó... József...
- József kir. herceg-utcán...

„Ezredes vagyok”

- Mi a foglalkozása? — kérdezte a tanácselnök.
- Ezredes vagyok — jelentette ki általános elképedésre a vádolt. — Pilóta ezredes.
- Nem kereskedő?
- Nem... ez... ezredes...
- Vagyona van? — faggatja tovább a tanácselnök a közben egyre rángatózó és hajlongó Csillag Miklóst...
- Repülőgép... 1500 darab — teszi hozzá széles gesztussal.
- Tudja azt, Csillag Miklós, hogy hol van most?
- A vádolt üres pillantása végigsurran a tárgyalóteremen, unottan...
- Szob — nyögi.
- Maga a törvényszéken van, mint vádolt... Most tárgyalják az ügyét... Megkapta az idézést?...
- A vádolt nemet int.
- Tudja ki ez az úr? — mutat Fővenyessy tanácselnök a kir. ügyészre.
- Csillag Miklós előregörnyed és fűrészve nézi a vádhatóság képviselőjét, majd felegyenesedik.
- Pilóta — mondja — Pilóta.

1936 óta elmeorvosi megfigyelés alatt áll a vádolt

Fővenyessy tanácselnök ismertette Csillag Miklósnek a rendőrségen, majd a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Ezután dr. Székely Antal idegklinikai adjunktust hallgatta ki a bíróság.

Székely Antal dr. előadta, hogy 1936 óta áll elmeorvosi megfigyelés alatt Csillag Miklós. Azóta több ízben vizsgálta meg. Még 1936-ban Benedek professzor tanácsára egyik budapesti kórházban mádriváral kezeltek betegségeiről. Utána javult átmenetileg az állapota, de később ismét visszaesett betegségébe.

Fényes Endre dr. védő kérdéseire, hogy miben nyilvánult meg Csillag Miklós viselkedése, mely őt az egészséges embertől észrevehetően megkülönböztette

Székely Antal dr. azt válaszolja, hogy depressziós állapotban, kritikátlan cselekedetekben, az ítélőképesség súlyos zavarában. Érdeklődés hiány, közönyösség mutatkozott nála, valami egészen gyermekes, infantilis viselkedéssel párosulva. Ehhez később erősen egocentrikus viselkedés és hypochonder eszmék társultak, a kritikátlan cselekedetek is egyre gyakrabban léptek fel nála, ezzel magyarázható a magatartásában mutatkozó tünetek. Továbbiakban elmondta, hogy már 1937 után a vádolt egyszerű magatartása sem mutatott normális emberre. Meggyőződése az volt, hogy ebben az időben már nem Csillag vezette az üzletet, bár ennek természetesen nem járt utána, de viselkedéséből, magatartásából erre következtetett. Ezt a véleményét Csillag későbbi magatartása megerősítette. Kritikátlanságára és ítélőképességének zavarára mutat, hogy mikor üzlete a Simonffy utcáról átköltözött a József kir. herceg utcára és ezzel kapcsolatban építési munkálatok és költözködés folyt, soha nem kérdezte, hogy miért ez a változás, miért költözködnének.

Vallomása végén kijelentette dr. Székely Antal, hogy a tárgyaláson lényegesen súlyosabb Csillag állapota mint volt, de ez a rosszabbodás természetes következménye lehet életkörülményeiben beállt nagy változásoknak.

Tanukihallgatások

A következők tanu László András kereskedelmi ügynök, több, mint tíz éve állott üzleti kapcsolatban a Csillag-eggyel. Kezdetben mindig Csillag Adolfal tárgyalt. Halála után jutott csak szorosabb kapcsolatba Csillag Miklóssal. Csillag Miklóst általában nem tartották nagy üzleti tehetséggel rendelkező embernek.

Érdekes esetet mondott el Elkán Tibor nyakkendőkereskedő, a következő tanu. Elkán üzleti összeköttetésben volt Csillag Miklóssal s ezen a révén többször megfordult annak házában is.

— Egy ízben nálunk volt vacsorán — mondotta — s vacsora közben Csillag fehérkesztyűs kezével belenyúlt a tábla. Felesége figyelmeztette, de ő azt válaszolta, hogy elég tiszta az ő keze, különben is kesztyű van rajta.

A tárgyalást most ismét, mint annyiszor Csillag Miklós zavarja meg. Eies, dadogó hangon fordul a mellette ülő fegyőrhöz:

— Ez, ez katona? — hirtelen, hadarva mondja ki lehetetlenül vékony hangon a szavakat. — Vagy inkább ejtőernyős. Aztán visszaesik megint közönyös állapotába.

Kovács Ernő kereskedelmi utazó elmondja, hogy Csillag Miklós különösen fivére halála után nagy szellemi hanyatlást észlelt. A kereskedelmi utazók között általában el is terjedt az a vélemény, hogy a Csillag-üzlet nem sokáig viszi...

Dr. Fényes Endre védő: Mit tapasztalt ön, a védőkkel érintkezett Csillag Miklós?

— Nem igen érintkezett. Hallottam, hogy akkor is mindig baj volt, ha foglalkozni kezdett valamelyik vendővel. Ingerlékeny ember volt nagyon.

Fohn Sándor gyári képviselő volt a következő tanu. A bírő kérdéseire elmondta, hogy az utóbbi időkben sok baj volt a rendelésekkel Csillag Miklós ki-

csit zavart ember volt. Sokszor olyan árutak követelt, ami nem felelt meg semmi relációnak.

Feldmann Endre kereskedő, a vádolt unokatestvére elmondta, hogy gyermekora óta ismeri Csillag Miklóst, de sokáig semmi rendellenességet nem észlelt magaviseletén, csak 1935, vagy 1936 óta vett észre néla különböző bajokat.

— Nem hallotta ön, vagy nem tapasztalt azt a szokását, hogy állandóan aztatta a kezét? — kérdezte a védő.

— Dehogynem. Mindig tele volt panaszokkal. Hol ez fáj, hol az. A zsebében mindig volt egy lysoformos üveg, amiből akárcsak közeledett hozzá, mindig kipermetezett egy keveset. Borzasztóan félt valami betegségtől.

Gelberger Henrik, Papp Ilona kihallgatása után a bíróság Huber Lajosné hallgatta ki, aki 1921-től 1942-ig volt pénztárosnő a Csillag-cégnél.

— Milyen zavarokat észlelt az utóbbi időkben Csillag Miklósnál — kérdezte a bírő.

— Különböző zavarokat, így már Csillag Adolf életében többször előfordult, hogy nem tudott valamit kiszámolni és zavarosan viselkedett. Később aztán a viselkedése csak rosszabbodott.

— Előfordult, hogy kiutasított ügynököket és vendőket az üzletből? — kérdezte a védő.

— Hozgyné, nem is egyszer. Megtörtént az is, hogy az egyik ügynöknek határozatlan kijelentette, hogy nincsen szüksége semmire s másnap mikor az ügynök visszatért, barátságosan elbeszélgetett vele és megrendelte a szükséges holmikat.

Csillag most ismét zavart okoz:

— Mikor megyünk már? — dadogja a megszokott hangon. — Vi, vigyázzunk, nehogy elaludjunk...

Havas Károlyt, a vádolt sógorát hallgatják most ki, aki a bírő kérdésére elmondja, hogy többször történt botrány vele az utóbbi időkben.

Dr. Fényes Endre védő: A Gellért-szállóban Budapesten nem okozott valami botrányt Csillag Miklós?

— De igen. Ott is igen sajnálatos eset történt. Formálisan közmegebotránkozást okozott. Nagyon szegénylűk magunkat akkor miatta.

— Az üzletben milyen tevékenységet folytatott Csillag Miklós? — kérdezi a védő.

— Ezt nem tudom bizonyosan, mert ritkán jártam az üzletébe. Nem szeretett engem.

Több tanu kihallgatása után került sor Wertheimer Sándor kihallgatására, aki egyik üzletvezetője volt Csillagnak.

— Gyakran megtörtént az, hogy teljesen háznál elhagyott dolgokat rendelt meg Csillag Miklós s ezeket mindig vissza kellett küldeni.

— Ki vezette a kalkulációt? — kérdezte Pintér királyi ügyész.

— A kalkulációt nagyobb részt én és Csillag Miklós végeztük.

A védő: Mi a véleménye önnek, az a segítség, amit önök nyújtottak Csillag Miklósnek az üzlet vezetése körül, olyan volt, amilyent általában a segítők nyújtanak az üzlet tulajdonosának, vagy mint amilyent egy gyenge embernek nyújtanak?

— Olyan, mint amilyent egy gyenge embernek szokás nyújtani.

— Mi tehát a véleménye? Képes lett volna Csillag Miklós önállóan elvezetni egy üzletet?

— Nem lett volna képes.

A védő ezután indítványozza a bíróságnak az előálított Somogyi Borbála háztartási alkalmazotti kihallgatását, aki hosszabb ideig volt Csillag Miklóséknál szolgálatban. A bíróság elrendeli a kihallgatását. Somogyi Borbála elmondja,

hogy Csillag Miklós már akkor, mikor ő a házhoz került, nagyon zavarosan viselkedett. Ingerlékeny ember volt. Nem lehetett semmit sem kedvére tenni, ezért is ment el tőlük.

Az orvosszakértők véleménye

Szünet után elsőnek dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő terjesztette elő véleményét, melynek konklúziója az volt, hogy behatóbb vizsgálat és megfigyelés szükséges Csillag elmeállapotának tisztázására.

Dr. Ókrös Sándor egyetemi magántanár kijelentette, hogy a vádolt elmeállapotának megítélésénél különösen fontosnak tartja dr. Székely Antal elmeorvosi vallomását, aki 1936 óta ismeri, kezeli a vádoltat. A tanu vallomásából kitűnik, hogy Csillag paralizikus megbetegedése 1936 után még rosszabbodott. A paralizis egyébként sem gyógyulékony betegség, az agy véredényeinek rombolásával agyosorvadáshoz vezet, milliószámra pusztulnak el a betegség következtében az agysejtek. Véleménye, hogy a vádolt, aki súlyos agylágyulásban szenved, már az előző években sem volt akaratának, szabad elhatározóképességének birtokában. Egyelőre még nem közveszélyes, de önvészélyességét igazolja két öngyilkossági kísérlete.

Dr. Jankovich László professzor rámutatott arra, hogy sem a törvényszéki, sem az ellenőrző orvosok között nincs ellentét arra nézve, hogy a paralizis a vádoltnál fennáll. A malária-kezelés a gyógyulás szempontjából semmi eredménnyel nem járt, legfeljebb ennek tulajdonítható, hogy a vádolt még életben van. A tanuvallomások arra mutatnak, hogy a betegség megmaradt benne és a szellemi hanyatlás tovább tartott. Utalt a szakértő ezután Benedek professzor megállapításaira. A jelenlegi állapot kapcsán rámutatott arra, hogy a vádolt túlozza állapotát. Azonban betegsége nem önálló foház-pszichózis, hanem a paralizis rosszabbodása. Ha vannak is túlzások viselkedésében, jelenlegi beszámíthatatlansága kétségtelen. Nem javasolja megfigyelőbe küldését, mert a beszámíthatatlanság kétségtelen, az 1941—42. évi állapotára nézve pedig úgysem adhatnak választ. Nem állítja egyik szakértő sem, hogy teltét beszámítható állapotban követte volna el. Ókrös és Benedek professzor beszámíthatatlannak, dr. Horváth korlátoltan beszámíthatatlannak vélte és az igazságügyi Orvosi Tanács az utóbbi megállapítás felé hajlott. Csillag esete súlyos defektusos állapot, az etikai érzék teljesen elromlott, az érzelmkör egocentrikusan szűkült, az egész tanukönyvbe illő példája az elmebajnak. A paralizisnek ilyen szakában nem börtönbe, hanem

Dr. Fényes Endre védő: A Gellért-szállóban Budapesten nem okozott valami botrányt Csillag Miklós?

— De igen. Ott is igen sajnálatos eset történt. Formálisan közmegebotránkozást okozott. Nagyon szegénylűk magunkat akkor miatta.

— Az üzletben milyen tevékenységet folytatott Csillag Miklós? — kérdezi a védő.

— Ezt nem tudom bizonyosan, mert ritkán jártam az üzletébe. Nem szeretett engem.

Több tanu kihallgatása után került sor Wertheimer Sándor kihallgatására, aki egyik üzletvezetője volt Csillagnak.

— Gyakran megtörtént az, hogy teljesen háznál elhagyott dolgokat rendelt meg Csillag Miklós s ezeket mindig vissza kellett küldeni.

— Ki vezette a kalkulációt? — kérdezte Pintér királyi ügyész.

— A kalkulációt nagyobb részt én és Csillag Miklós végeztük.

A védő: Mi a véleménye önnek, az a segítség, amit önök nyújtottak Csillag Miklósnek az üzlet vezetése körül, olyan volt, amilyent általában a segítők nyújtanak az üzlet tulajdonosának, vagy mint amilyent egy gyenge embernek nyújtanak?

— Olyan, mint amilyent egy gyenge embernek szokás nyújtani.

— Mi tehát a véleménye? Képes lett volna Csillag Miklós önállóan elvezetni egy üzletet?

— Nem lett volna képes.

A védő ezután indítványozza a bíróságnak az előálított Somogyi Borbála háztartási alkalmazotti kihallgatását, aki hosszabb ideig volt Csillag Miklóséknál szolgálatban. A bíróság elrendeli a kihallgatását. Somogyi Borbála elmondja,

kórházba való. Mialatt az orvosszakértők Csillag Miklós elmeállapotáról vitakoztak, a vádolt előregörnyedten ült padján és percenként félhangos, zörtölődő hangon szót a fogházörhöz.

Pintér kir. ügyész az elhangzott orvosszakértői vélemények és az írásban benyújtott vélemények alapján megállapítja, hogy azok nem nyújtanak tiszteképet a vádolt beszámíthatatlanságának fokára nézve. Indítványozza Csillag Miklósnek az igazságügyi Orvosi Tanács megfigyelőjébe való beutalását.

Dr. Fényes Endre védő azt vitatta, hogy miután Horváth Arthur orvosszakértő azon az alapon tartotta Csillagot korlátoltan beszámíthatatlannak, hogy egy ember, aki önállóan olyan sikertel vezeti üzletét, mint Csillag, nem lehet beszámíthatatlan és nem menekülhet a büntetés elől, most már, hogy kiderült, hogy nem önállóan vezette Csillag az üzletét, nincs ellentét a szakértői vélemények között és teljesen közömbösnek tart minden további bizonyítást, amely nem vezetne eredményre. A tárgyalás megadta azt is, hogy a vádolt olyan céltudatosan védekezett volna, ahogy csak beszámítható ember védekezhet. Csillag védekezése a legszimlébb, legrimitívebb, ösztönös védekezés volt. Feleslegesnek tartja akár a rendőrségi jegyzőkönyvet felvevő tisztviselő, akár az eljáró kir. ügyész tanukénti kihallgatását, mert nem vonja kétségbe, hogy Csillag Miklós vallomását kifogás talanul vették jegyzőkönyvbe. Ez a vallomás azonban semmi képpen sem volt olyan, amelyből következtetést lehetett levonni arra, hogy a vádolt épelméjű, módjában állott volna Csillagnak észszerűen védekezni, ezt azonban nem tepte. A pusztátagadás viszont semmiképpen nem cáfolata paralizikus állapotának. Színelésével kapcsolatban kimutatta, hogy elmebeteg is lehet szimuláns, akit ha lecsuknak, nem tudva beteg elmeállapotáról, esetleg meg akarja játszani, hogy ő a kínai császár. Nem a jelenlegi állapota dönt el a kérdést és bár Csillag — mondotta — nem szimuláns, ez nem változtat a paralizis és beszámíthatatlanság tényén. Kérte Horváth Arthurt a tárgyalás alapján véleményadásra felhívni és ezek után dönteni a bizonyítás kérdése felett.

A bíróság határozata

A tanács ezután határozatra vonult vissza és negyedórás tanácskozás után Fővenyessy elnök kihirdette a határozatot, mely szerint a törvényszék elrendelte Csillag Miklósnek az igazságügyi orvosi megfigyelőbe beutalását jelenlegi elmeállapotának megállapítása végett.

Az épületek fából készült padlásosztófalainak eltávolítása

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter 184.330—eln. 35. 1943. sz. rendeletével erendelte, hogy a III. légóttalmi csoportba tartozó építmények — lakóházak — padlásterében a padlásosztó deszkafalakat, vagy léceket a lakók részére fehérnemű szárítás céljára kijelölt padlásrészek kivételével, június hó 7 napjáig el kell távolítani.

Az eltávolítással kapcsolatban felmerülő költségek viselése tekintetében az 1939 évi II. tc. 137. paragrafusának 8. bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók.

A padlásrekeszeket dróthálóba vagy könnyen áttörhető éghetőanyagból készült falakkal lehet elkészíteni. Ilyen esetben a padlásrekeszek ajtóit fából

kell készíteni és az ajtókat megfelelő égést gátló (légmentesítő) anyaggal (81.200 lgy.—1040 H. M. sz. rendeletben előírt módon kezelni faanyagból kell készíteni. A padlásteret úgy kell átrendezni, hogy minden része átkinthező járható és könnyen hozzáférhető legyen.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és a rendelet 4. paragrafusa alapján büntetendő az, aki a fenti kötelezettségeket nem teljesíti.

Ez alkalommal felhívom a lakosság figyelmét a 180.000—1938 B. M. rendelet 77. paragrafusára, amely a padlásterék lomtalanítására vonatkozik, amely lomtalanítást a hatóság közlegi szintén ellenőrizni fogja. Polgármester.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata
május 15-én reggel 8 órától,
május 22-én reggel 8 óráig:
„Aranvangelium” Plac u. 50. sz.,
telefon: 34-06. — „Reménység”
Csapó u. 22. telefon: 14-21. —
„Szent Háromság” Homokkert,
Szabó Kálmán u. 14. telefon:
17-07. sz. — „Sas” Hatvan u. 66
telefon: 39-19. szám.

Hősök napja Debrecenben

Május utolsó vasárnapja a Hősök napja. Ez évben különösen lelkes ünnepeken emlékezik meg a debreceni társadalom hőseinkről. A Tűzharcos Szövetség összeállította részvételt az ünnepeken a következőkben:

A Magyar Tűzharcos Szövetség debreceni Főcsoportja által a Hősök temetőjében 10 óra 30 perccel kezdettel rendezendő ünnepély műsora: 1. Nemzeti Híreségek. 2. Beszél dr. Vajthó Lajos választmányi tag, m. kir. pénzügyigazgató. 3. Szaval Zsolt János, a Csokonai Színház művésze. 4. Koszorúzás. 5. Himnusz. 6. Díszmenet.

A Lajos király-terti 3-as honvédszobor koszorúzás ünnepélye 9 óra 30 perccel. A 3-as honvéd bajtársak nevében koszorút helyez dr. Usonyi Barna vármegyei főjegyző.

Vitéz nagybányai Horthy Istvánné, kormányzóhelyettesünk özvegye Újvidékre érkezett, ahol fölkereste a Vöröskereszt hadikórházat, amelyről a legteljesebb elismeréssel nyilatkozott, majd a Vöröskereszt székébe ment. Délután a Főmértétség Asszonya a város szociális intézményeit tekintette meg.

Dr. Könyöky József rendőrtanácsos a nyíregyházi rendőrkapitányság bünyügyi osztályának vezetője. A m. kir. belügyminiszter dr. Könyöky József rendőrtanácsost, aki Debrecenben is éveken át teljesített szolgálatot és értékes munkásságával, rokonszenves úri egyéniséggel számos tisztelést szerzett, Nyíregyházára helyezte át, ahol a bünyügyi osztály vezetője lett. Dr. Könyöky József legutóbb Újvidéken teljesített szolgálatot, ahol szintén értékes munkásságot fejtett ki.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon, a Déri-múzeumban ma, pénteken, május hó 21-én 5 órakor kezdődően tartja meg a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem Népszerű Főiskolai Tanfolyamán, a Déri-múzeumban dr. Degregorio Ottone szegedi egyetemi lektor, főiskolai megbízott előadó vetítéssel a „Dolomitok és magyar úttörői” című előadását. Belépés díjtalan. Pontos megjelenést kér, jóismerőseivel együtt hazafias tisztelettel a Rendezőbizottság elnöksége.

A szilágypéri tűzkárosult magyaroknak Molnár Lászlóné, Kossuth-utca 44. szám alatt lakó úrnő tíz pengőt adományozott.

A Svetits Szövetség elnöksége értesíti tagjait, hogy folyó hó 22-én 9 órakor — b. e. Wollfka Nándor halálának évfordulóján — gyászmise lesz a Szent Anna templomban. E szentmisére szeretettel hívjuk a tagokat és mindazokat, kik a meghaldogultnak emlékét kegyelettel őrzik.

Újabb 10.000 olasz-angol sebesült foglyot cseréltek ki Szmirnában május 28-án. Ez az utolsó fogolycseré kontingens.

Az oltóhomok kötelező tartása

Hírdetmény.

A. kir. honvédelmi miniszter úr 164.123—eln. 35. 1943. H. M. sz. rendeletével a gyújtóbombák hatásának csökkentése céljából elrendelte, hogy június hó 15. napjáig a város területén az I. és II. légvédelmi csoportba tartozó vagyontárgyak minden épületében, továbbá a város összefüggően beépített, tehát belső területén minden épületben a padlásokon tárolt homokmennyiségén felül az egy és kétszobás lakásokban legalább kétszer 5 kg. a három és ennél több szobás lakásokban legalább háromszor 5 kg. továbbá az emeletes épületek minden lépcsőházában emeletenként háromszor 5 kg. száraz homokot, a nem lakás céljaira szolgáló helyiségekben pedig az alap terület minden megkezdett harminc négyzetmétere után 5 kg. száraz homokot (földet) kell készletben tartani.

Lakásban a homokot, esetleg porlasztott földet, az előszobában, ha pedig előszoba nincsen, valamint a nem lakás céljaira szolgáló helyiségekben a szabadból nyíló bejárati ajtó közelében kell elhelyezni úgy, hogy az átnevelésként a lehetőséghez mérten védett legyen. Lépcsőházban a homokot, földet, úgy kell elhelyezni, hogy a szabad közlekedést ne akadályozza.

A bolgár hadbíróóság halálra ítélte három felforgatót, akiket államellenes összeesküvésben és szabotázsban talált bűnösnek. Az ítéletet a plovdivi hadbíróóság hozta és három másik vádlottat örökös kényszermunkára ítélte.

Hitler vezér és kancellár szerdán fogadta Fanny Luukonnen asszonyt, a finn lottaszervezet főnöknőjét, aki Scholtz Klink asszony, a német női birodalmi szervezetének főnöknője meghívására most Németországban tartózkodik. A Führer átnyújtotta Fanny Luukonnennek a Német Sas Rend jelvényét a csillaggal annak a kiváló munkának elismerésére, amit a finn nőknek ez a szervezete a bolsevizmus elleni közös szabadságharcban végzett.

Változás a „Magyar Nemzet” szerkesztői tisztjében. — A „Magyar Nemzet” tegnapi számában bejelent, hogy Hegedűs Gyula, a lap eddigi felelős szerkesztője és kiadója megvált a lap kötelezőből és a lap új felelős szerkesztője és kiadója Barankovics István lett. Hegedűs Gyula neve szoroson összefonódott a „Magyar Nemzet”-tel. Pethő Sándorral együtt alapították a lapot, melynek felvirágzása az ő nevéhez fűződik jórésben. Utóda Barankovics István, eddig a Kis Újság külpolitikai szerkesztője volt, annak idején Pethő Sándor környezetéhez tartozott és az ő szellemében kívánja tovább vinni a lapot. Hegedűs Gyula a „Mai Nap” szerkesztésének szentelt további munkásságát, melyet nagy lappá kíván fejleszteni. Vele együtt átmentek a Mai Naphoz Parragi György, Lendvai István és Kunszery Gyula ismert publicisták.

Fejére zuhant a kútágas. Súlyos szerencsétlenség történt Nyírbátorban. Bejus Rózsa 26 éves leány gémeskútából akart vizet felhúzni. A kútágas közben lezuhant éppen a leány fejére. Súlyos sérülésbe belehalt.

A Debreceni Jótékony Nőegylet május 22-én, szombaton délelőtti 11 órakor árvaházában értekezletet tart. Tárgy: nyári ünnepély előkészítése.

A Debreceni Ifjúsági Önképző Kör május hó 23-án délután 5 órai kezdettel évi rendes közgyűlést tart. Elnökség.

Vallay tánc- és mozdulatművészeti iskola növendékeinek záróvizsgálata május 30-án délelőtti 11 és 31-én délután 6 órakor. Kossuth u. 11.

A homokot a könnyen kezelhetőség érdekében 5 kg-ként megfelelő méretű és erősségű papírzacskóban, vagy más, a célra megfelelő anyagból készült zacskóban kell tárolni.

A bérlemény részére szükséges homok készletben tartásáról és a zacskók beszerzéséről a főberlő ezzel szemben a lépcsőházak részére szükséges zacskókról, valamint a homokzacskók töltéséhez szükséges homok beszerzéséről a annak szállításáról, a szállítási költségek fedezéséről az ingatlan tulajdonos, illetve az 1939 II. tc. 137 paragrafus 8 bekezdése alapján kijelölt személy tartozik gondoskodni.

Homokfordóhegyi a monostorpályi út melletti Kettőshegyi homokbányát jelölöm ki. A homokfordási utalványokat a városi műszaki ügyosztály állítja ki, Csapó-utca 33—35.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr intézkedett, hogy a megfelelő zacskókat a lakosság a kereskedelmi forgalomban megszerzése, de a beszerzésre kötelezett bármilyen, erre a célra alkalmas zacskót felhasználhat.

Aki a rendelet rendelkezése ellen vét a kündelet 8 paragrafusában ütköző közhatalmat követ el és annak alapján büntetendő.

Polgármester.

Borzalmas szökőár pusztított Amerikában Illinois és Indiana államokban. Az áradás elöntötte a félig éretet vetéseket és többmillió kárt okozott. — A hadiipar számos gyárában átmenetileg be kellett szüntetni az üzemet.

Önvédelemből agyonlőtte a tettenért orvvadászt, Sipos István baki lakos a pülüskei erdőben Niczinger József erdőőr. Előzőleg Sipos lőtt rá az őt igazoltatni akaró Niczingerre, mire az erdőőr önvédelemből fegyverét használta és a golyó Sipost szíven találta, úgy, hogy a helyszínen meghalt.

A közszolgálati alkalmazottak gyermekeinek nyári arcképes igazolványa. A m. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőjének 8565—1943. III. számú értesítése alapján értesítem a vasúti utazási kedvezményre igényjogosult városi nyugdíjasokat és özvegyeket, hogy a családi pótlékot élvező gyermekek részére a nyári évnegyedre rendszerezett arcképes igazolványok kiállítására a folyó évi május hó 16. napjától már megkezdődött. Ezeknek az új igazolványoknak az érvénytartama az 1943. évi június hó 15-től 1943. évi szeptember hó 15. napjáig tart, kivéve a Ludovika Akadémia hallgatóit, akiknek igazolványai július hó 1-től szeptember 30-ig érvényesek. Az új igazolványok kiállítására irányuló kérelmeket a városi számvevőség személyi osztályánál (város-háza I. em. 10. sz. szoba) naponta délelőtti 10—11 óra közötti időben lehet benyújtani. A nyugdíjas tisztviselők és alkalmazottak, valamint az ellátásban részesülő gyermekek után a megszerzett 4 P összegű térítési díjből csak 2 P-t tartoznak viselni, a térítési díj másik felét a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek kormányhatalmával jóváhagyott 197—1940. bkg. sz. közgyűlési határozat értelmében a város házipénztárára viseli. Dr. Kölesy Sándor sk. polgármester.

Nem adnak rézkrajcárosokért biciklit. Az egész országban felelőtlen hírek keringenek arról, hogy a Weiss Manfréd gyár ezer kétféleért egy kerékpárt ad. A Magyar Nemzeti Bankhoz és a Weiss Manfréd gyárhoz tömegesen érkeznek érdeklődések a hír valósága iránt. Illetékes helyen megállapítják, hogy ez a hír felelőtlen ájtatás és szó sincs arról, hogy ezer réz kétféleért ellenében kerékpárt adnának. (MOT.)

Levente tábori mise a hőskért

Vasárnap, e hó 23-án reggel 9 órakor a nagyerdő 39-es hősi emlékműnél a római katolikus és görögkatolikus leventék részvételével tábori mise lesz a hősi magyarokért. Kívonul a leventezeknek, egy leventediszszádnak, valamint minden római katolikus és görögkatolikus levente. A hőskért való ezen megemlékezésen részvehet a nagyközönség is, sőt kívánatos, hogy minél többen áldozzanak ezen az úton is a magyar hősk emlékének.

Városszerie nagy érdeklődés előzi meg Kreybig Lajos dr. előadását a „Tiszántúli terv”-ről

Mint már olvasóinkat tájékoztattuk, dr. Kreybig Lajos kísérletügyi főigazgató, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felkérésére holnap, szombaton délután pontosan 5 órai kezdettel előadást tart a Déri Múzeumban.

Előadásában részletesen ismerteti annak a több évre terjedő kutató munkának eredményét, melyet Tiszántúlon a talajtermékeléssel, valamint a hazai kultúrnövények talajigényeinek megállapításával végzett. Előadását annak az elgondolásnak keretében illeszti be, mely a „Tiszántúli Gazdák” hasábjain „Tiszántúli terv” címen látott napvilágot s melynek célja, hogy Tiszántúli mezőgazdaságának fejlesztési programját, az itteni adottságoknak megfelelően, külön tiszántúli tervbe illessék be.

Gimnáziumépítésre hagyta vagyont Kunos János orosházi parasztagda. Kikötötte, hogy 41 és félhold földje és fél háza csak az ifjúságnevelés céljaira használható fel.

Négyhetes bértiltési rendszer bevezetését tervezi a gyárpar. Az Országos Társadalmi Tudósítói Intézet arról értesítette a munkaadók központját, hajlandó-e elfogadni azt az új bértiltési rendszert, amit a gyár-állalatoknál öhajtanak bevezetni. A gyár-állalatok újítása abban áll, hogy a jövőben négyhetes bértiltési rendszert honosítanak meg és hetenként — az eddigi szokástól eltérően — a végzett munkateljesítmény alapján csak hozzávetőlegesen számított előleget folyósítanak a munkásoknak. A teljes munkabér elszámolására csak a hónap végén kerülne sor. A gyárpar az új rendszer bevezetése tekintetében már egységes álláspontot jutott, csupán az OTI hozzájárulása volt kérdéses, vajjon az új rendszert elfogadja-e a járulékkövetés alapján. Az OTI most közölt hozzájárulása folytán az új gyáripari bértiltési rendszer rövidesen megvalósul.

Két hónapot kapott a moziügy üzér. Szegedről jelentik: Néhány nappal ezelőtt a szegedi Széchenyi-mozi előcsarnokában tettenérte az őrzemes rendőr Kazi Ferenc papucsszegédet, amint mozijegyekkel üzérkedett. — Az egyesbíró már tárgyalta is ügyét és jogerősen kéthónapi elzárásra ítélte a vádlottat.

Fiatalkorú zsebtolvajleányt veit őrizetbe a debreceni rendőrség. Kunváry Antalné hajdúhadházi lakos feljelentést tett a debreceni rendőrségen egy fiatalkorú leány ellen, aki a zsebtolvárasáiban kilopta zsebéből pénz-tárcáját 20 pengővel. A rendőrség a feljelentés alapján a Domokos Lajos-utcán elfogta a fiatalkorú leányt, aki azonban tagadta a lopást. A rendőrség őrizetbe vette és megkezdte kihallgatását.

Nincsen szebb...

Nincsen szebb a május éjnel, A májusi csillagfénynél... A sok alvó gyöngyvirágra Ráesik a hold sugára.

Illatterhes a csönd végig, Száll az illat fei az égig. — Be szép is a május éjnel, Muzsikáló szél-zenével!

Alvó mezők, erdők, rétek, Szívreomló drága képek, Csak a hold, a csillag ében Gyönyöröző május éjen.

Megéjt a csönd, rajta lettem, Álmodozok önfelédten, Tele szívem szenvedéllyel, Be szép ez a május éjnel!

Dr. Boros Jenő.

Meghalt Poincaré özvegye. A francia köztársaság volt elnökének özvegye szerdán reggel meghalt. Férje — mint ismeretes — 1934-ben halt meg.

Olaszország népmozgalmi adatait most hozták nyilvánosságra. Az olasz királyság lakossága 1943 április 30-án 45.757.000 ember.

Kivégezték az újpesti börtört. Tótfalusi Imre 37 éves rovtomultú újpesti napszámos Újpesten több betörést követett el, így többek között behatolt egy börtönös lakásába is, ahonnan szintén elvitt különféle holmikat. A pestvidéki törvényszék rögtönítélő bírósága Tótfalusi halálra ítélte, mert a börtönös lakására az elsötétítés ideje alatt tört be. A halálra ítélt napszámost, miután nem kapott kegyelmet, nyomban kiszállították a gyűjtőfogházba, ahol Bogár János ítéletvégrehajtó végrehajtotta rajta a rögtönítélő bíróság ítéletét.

Férjhez adta leányát Csóka János kapuvári gazda. Amikor esküvő után a fiatal pár kocsija elindult a háztól, Csóka szívéhez kapott és holtan esett össze. Megölte a bánt, hogy leányát elvitték tőle.

A Baross Szövetség hírei. E hó 21-én este 7/8 órakor tartja a Baross Szövetség havi rendes választmányi ülését. A választmányi ülés tárgya a közgyűlés előkészítése, valamint a tisztségekre való kijelölés. A tárgy fontosságára való tekintettel kérjük a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. — E hó 23-án lesz a Baross közgyűlés a Kereskedő Társulat díszteremében délelőtti 10 órakor. Tekintettel a MÉP gyűlésre, felkérjük tagjainkat, hogy a közgyűlésre már 7/10 órára gyűlekezni sziveskedjenek, mert az ülést pontosan akarjuk megkezdni, mivel remélhető, hogy ülésünkön pesti vendégek is résztvesszenek. — Szép eredménnyel dolgozik a női táborunk a sebesült katonák érdekében. Gyűjtést rendeznek tagjaink körében és a befolyó pénzt és természetbeni adományokat a sebesült katonák között osszák ki fáradszóról agilitással. Különösen vitéz Boldog Istvánné tünt ki tevékenységével, aki fáradságot nem kímélve gyűjtött és nemes célra és azt már át is adta a Baross Női Tábor vezetőségének.

Gyászrovat

Varga József gazdálkodó temetése szombaton délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Bellegelő 282. Dankó temetkezés.

Özv. Pinger Mihályné Margit Zsuzsanna temetése pénteken délután 5 órakor lesz a köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Teleki-u. 47. Dankó temetkezés.

Bacsó Imre kályhássegéd 27 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozó terméből. Lakás: Homok-u. 125. Dankó temetkezés.

Dobó Mária csecsemő temetése pénteken három órakor lesz a köztemetőből római katolikus beszenteléssel. Lakás: Nagyszepes 12. Csurka temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Elhunyt édesapám, Fekete György békességben temetésén megjelent rokonoknak, jóismerősöknek, valamint a Bérkocsis Ipartársulatnak és a fűrdőüzemvezetőknek részvételekért köszönetet mondok. A család nevében: Körmeny Istvánné Fekete Pirokska

Agyonütött a kútágas egy fiatal lányt

Nyírbátorban halálos szerencsétlenség okozott az eddig ki nem derített okból leszakadt kútágas. Beltusch Rózsa 26 éves leány az udvarukon levő gémeskútból vizet akart meríteni. A kútágas eddig meg nem állapított módon fejére esett és a fiatal leány hangtalanul, eszméletlenül terült el, súlyos agytrájkódást és koponyalapi törést szenvedve.

Beszállították a debreceni klinikára, ahol tegnap este, anélkül, hogy ki lehetett volna hallgatni, meghalt. A debreceni rendőrség a klinika jelentése alapján értesítette a halálesetről a nyírbátori csendőrséget és megindult a vizsgálat a szerencsétlenség körülményeinek felderítésére.

Adjunk apát a hadiárvának!

Az Országos Hadigondozó Szövetség felkéri mindazokat a háziulajdonosokat és megbízottakat, akik az „Adjunk apát a hadiárvának” mozgalom keretében jelentkezési ívet kapnak, hogy azt a lehető legsürgősebben vagy a Budapesti Ingatlanulajdonosok Országos Szövetségéhez (V., Akadémia u. 5.), vagy az Országos Hadigondozó Szövetséghez (IV., Kecskeméti u. 10.) akár szóban, akár személyesen juttassák el még akkor is, ha azon a felajánlózás nem történt meg. A hazánkért felajánlott összeg, mint a jelentkezési íven is fel van tüntetve. Az Országos Hadigondozó Szövetség hadiárva alapja, Budapesti 20.100 sz. csekkzámlára fizetendő be bármelyik postabizalmi hivatalnál. Tekintettel arra, hogy a havi megajánlások határideje minden hónap 8. napja, a Szövetség felkéri mindazokat, akik eddig még felajánlásukat nem fizették be, hogy azt sürgősen pótolják.

Istentiszteletek rendje a statusquo iur. templomokban. Péntek este: a Deák Ferenc utcában 8. a Kápolnási utcában 8.10. Szombat reggel mindkét templomban 7. szombat d. e. a Kápolnási utcában (ifjúági) 9.30. a Deák Ferenc utcában 11. szombat d. u. a Kápolnási utcában 30. a Deák Ferenc utcában (ifjúági) 8. szombat este mindkét templomban 9.05. Köznap reggel mindkét templomban 6.30. köznap este mindkét templomban 8.35. Beszéd: szombat délután a Deák Ferenc utcában. Vasárnap 8.30. Rabbitság mb. Deutsch

A sínbuszok premier e Debrecenben

A nagy nap felvirradott. A nagy nap, amelyen a debreceni sínautobuszok több házi főpróba után először lépnek a nyilvánosság elé.

A nagy naphoz illő komolysággal és hősi elszántsággal várta a sorok rója is a nagy nap reggelén a sínautobuszt. Levén birtokában a főszerekesztői „ukáz”: egy „szines” riport” irandó a sínautobuszról. S levén birtokában húsz fillér, amit a szerkesztőség tagjai adtak össze, hogy az eszperdó sikerrel járjon.

Mert már Montecuccoli is megmondta: a sínautobuszon való utazáshoz három dolog kell, pénz, pénz és pénz...

Nem érvényes a sínautobuszon ugyanis semmiféle bérletjegy, amelyet nyilvánvalóan azaz a hátsó gondolattal vált a halandó, hogy ő bizony az összeg tíz-esleg huszszorosát kívánja „leutazni” a hónap folyamán. Ha másként nem megy, villamos-délutánokat iktat heti munkatervébe, amikor négy óra keresetű viléti magát a villamossal.

Szóval, világos, hogy a gonosz és rosszindulatú bérletesek bizonyára megrohanják a sínautobuszt is és keleti kényelembé helyezve magukat mindaddig maradvánok rajta, míg „a házigazda bunkós bottal” ki nem veri őket.

Igy gondolkodván a bölcs vezetőség, elrendelte tehát, hogy büszkségén, szemefényén, a sínautobuszon pedig érvényes ne legyen bármiféle bérlet és bérlet-szerűség! Ezért fizetek ezen a premieren, én, aki soha semmi premieren nem fizetek...

„Szines riport” kell, tehát szolgálok a színekkel, a sínbusz színe kellemes szírga, több árnyalatban. A belül elhelyezett bór-szék színe még kellemesebb barna. A kalauzón s zeme a legkellemesebben kék. A velem szembenülő hölgy, aki egy hirtelen fékezéskor megrugja a bokámat, fekete ruhát visel. A csillagok, amiket látok, fehérek... A lábamon a szerencsétlenség helye lila. Ez utóbbi színek már kevésbé kellemesek...

De szorgalmas ember plusz munkát is végez. Riportom nemcsak „szines” tehát, hanem „hangos” és „illatos” is...

A zöreje, amit a kocsi okoz, fűbemászóan zörgő, morgó hanghatást nyújt. Az illat, amelyet terjeszt, orrszikklandóan egyéni és maradvandó a hatása...

Minekutána így feladatombnak megfelelem és benyomásaimat megszereztem, leszálltam a szívről, hogy most már a megszokott villamoskocsin folytassam utamat.

Mindent összevéve a „sínbuszok” premierje jól sikerült, a közönség kedveli, de a bérletesek kifogásolják, hogy a bérlet nem érvényes rá.

A sínbuszok beállítását valamint enyhített a villamosok zsúfoltságán, bár az első nap ez nem igen látszott meg.

Genf, május 20. A „Tribune de Genève” marsaille jelentése szerint a Földközi-tenger partvidékén a legközelebbi időben tilos övezetet létesítenek. Az övezet kijelölése hetek óta folyamatban van. Ez az övezet magában foglalja az egész Cote d'Azur-t, beleértve Cannest és Nizzát. Az övezet szélessége 35-40 kilométerig terjed, aszerint, ahogy a védelmi rendszer megkívánja. Egyes fürdőhelyek máris bezártak.

Róma május 20. Mint a Lavoro Fascista jelenti, Giacomo nagyiparost, aki legutóbb törölte a fascista párt tagjai közül különböző visszaélések miatt, a aki munkának is lovagja, a rendőrség most letartóztatta.

Fehér virágból - rózsaszín virág

Anyák napi emlék.

Első elemibe járt akkor az öcsém. Szőke körhajas, kékeszöld, szelíd fiúcska volt. Szerette az iskolát és annál is jobban a tanító bácsit. De legbődögáls mégis csak akkor volt, mikor dében hazaszaladhatott édesanyánk ölelő karja közé.

Május volt. Anyák napja közeledett. Kizöldült a fák és virágillat töltötte be a levegőt. Jó volt kabát nélkül szaladgálni, s lassan felváltott a könnyű tavaszi ruhák. Szerettünk kint játszani a lombos udvaron, s tanulás közben is egyre gyakrabban jött eszünkbe a atda meg a golyó.

Szombaton dében kipirulva jött haza az öcsém. Már az előszobában ledobta táskáját, meg a szalagos kis matrózsapkát, s kihúzott a zsebéből egy irkalapba csavart valamit. Beszaladt a konyhába, ahol édesanyám főzött és szó nélkül, diadalmasan a kezébe nyomta a papírdarabot. Csillagolt a szeme és fojtott izgalmuval figyelte anyám arcát.

En már nyolc éves voltam, a terítésnél segítettem, de a kíváncsiság bevitt a konyhába.

A vonalas irkalap közül egy papírból készült anyák napi virág került ki. A zöld levelein a következő felírás: „Anyák Napja 1927.” De a virág nem rózsaszínű, hanem fehér volt.

Édesanyám meglepetten mosolygott, megcsókolta öcsémet és megköszönte a kedves ajándékot. De én, a „nagy” nem értettem meg ezt a figyelmes, fájdalmas okozni nem akaró, gyöngéd szeretetet és természetesen kikotyantottam: „Te csacsi, hát csak az vesz fehér virágot a kinek már meghalt az édesanyja! Mért nem rózsaszínűt hoztál?”

Akkor nem törődtem tovább a dologgal, csak pár évvel ezelőtt jött fel a szó a régi kis eseményről. Ekkor tudtam meg a következményeket:

Öcsém nagyon szomorú lett, azt hitte, most már meghal a mi édesanyánk is. Titokban letört egy-két könnyecpetet. Szegényke, honnan is tudhatta ő a hatvése eszével, hogy ilyen nagy különbség van a fehér és a rózsaszín virág között!

Csendesebb volt a szokottnál is és még akkor sem jött ki, mikor alkonyattájt a követ locsolta a cselédány, hogy kellemesebb legyen az udvar. Pedig máskor ő is ott ólálkodott velünk együtt a locsoló előtt, ő is odatartotta meztelen lábát a langyos vizsugar alá. Mert az volt aztán az élvezet!

Az éléskamara egyik zugában találtam rá édesanyám Alacsony számulon ült, előtte kis csészésényi víz meg az én festékes dobozom. Megtalálta az ecsetemet is, s ahogy azelőtt tölem látta, megkavarta a cinóberpirosat. A víz elvett az erős piros színből és a kezében lévő fehér papírvirág lassan rózsaszínre, bánatos arca pedig derűsebbre változott.

A festett „rózsa” talán nem volt olyan egyenetlen és olyan szép, mint az eredeti rózsaszín virágok, de az biztos, hogy az édesanyám a lepcsőalattal, legdrágább szeretet virágot látta benne.

A bulgáriai Tráclában már megkezdék az árpa aratását. Játékközben kövel fejen dobtá játszóarsa Szabó Sándor 10 éves gyermekét, Széchenyi u. lakos, aki fején repesztett sebet szenvedett. A mentők rézesítették első segélyben

Budapesten halálra ítélték két tolvaj vasúti munkást

Bazsó József 24 éves MÁV kocsirendező és Dezső László 33 éves MÁV órabéres május 33-án éjjel tolatás közben felnyitott egy árut tartalmazó vasúti kocsit a budapesti pályaudvaron és az ólomplomját letörve kivett belőle két láda szappant és egy üveg likórt. Ezenkívül még több más lopást is követtek el. A vasúti kocsit az elcsőtétítés ideje alatt törték fel, ezért a statáriális bíróság elé kerültek.

A két vádlott beismerő vallomást tett. A bíróság több tanút hallgatott ki majd kihirdette ítéletét: Bazsó József és Dezső László mint tettestársakat lopás büntetésért halálra ítélték.

A vádlottak és védőik kegyelemért folyamodtak. A bíróság az ítélet kihirdetése után kegyelmi tanácsa alakult át.

Román emigránsok ügye

Bukarest, május 20. (Német TI.) A londoni román követség újabb néhány tagját fosztotta meg a minisztertanács határozata alapján román állampolgárságtól. A határozatról ki-

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

adott hivatalos közlemény megállapítja, hogy ezek a jelenleg külföldön tartózkodó személyek olyan működést fejtettek ki, amely ellenkezik Románia életbevágó érdekeivel. (MTI.)

DEBRECZEN 7. OLDAL 1943 V. 21

Csak egy mosolyt

Disznóvásár. Jómódú ember a kovácsunk A veje is. De mindkettő szeret elfelejteni a fizetést. Szeretik a pénzt megtakarítani no.

Jön a vácél vásár. Mondja a veje az öregnek: — Apa, gyerünk el Váczra. — Minek? — Disznót venni. — Hát gyerünk.

Pénteken ültözött mind a kettő. Elmennek. Kínézik a disznót. Kiválasztják. Megveszik. De egyik se vitt pénzt. Hogy majd a másik hoz. Az öreg azt gondolta: a vöm hívott. A veje azt gondolta: Azér ű az após, hogy ű fizessen.

No néznek egymásra. Egyik se szól, csak pislog. Várnak.

— Apa, hát fizesse ki ke. — En e, hát nem te fizeted? No nem volt mit tenni, hazaindultak nagy búsan. De útbá esett a Pokol-csárda. Ha útbá esett, be kell menni Bemennek. Hitel vót, mind a kettő tehetős. A kocsmáros adott.

Este hazamennek nagy ittason Kérli a két asszony: — Hun a disznó? — Hát hun. Mind a kettő. — Kettőt hoztatok? — Kettőt. — Hun vannak? — Hát itt vagyunk!

Móricz Zsigmond.

Hirdetmény a vetésterületek, csepítőgépek és elemikárok összeírásáról

Közi a hatóság a város érdekelte lakosságával, hogy a m. kir. Központi Statisztikai Hivatal a mezőgazdasági termelési adatgyűjtés hivatalos munkatervének megfelelően az 1929-XIX. t.-c. alapján az 1942-43. gazdasági évre is végrehajlja. Ennek az adatgyűjtésnek keretében a vetésterületek és csepítőgépek kerülnek összeírásra, a vetésterületi adatgyűjtés azonban egyúttal az elemi károk folytán május közepéig teljesen megsemmisült vetések egyidejű összeírásával is kibővíül.

A vetésterületi adatokat minden bevetett területről a május hó 15-én fennálló állapot szerint kell begyűjteni.

A vetésterületi adatgyűjtés költségeként történik és a felvétel alkalmával a 10 kat. holdnál nagyobb gazdaságok adatait egyéni adatszolgáltatás útján kell megállapítani. Egy-egy gazdálkodó nevében annyi terület számolandó el, amekkora területen az illető teljeseleg gazdálkodik, tehát a tulajdonos nevében az összeírásban saját birtoka csak akkor szerepelhet, ha az házi kezelésben áll, különben birtokát a teljeseleg gazdálkodó haszonbérli, haszonélvező nevében kell feltüntetni.

A 10 kat. holdnál nagyobb gazdaságok bevallott adatait egyenként lajstromokba kell vezetni és a 20 kat. holdnál nagyobb gazdaságokról ezenfelül még külön kérdőívet is kell kiállítani. A 100 kat. holdnál nagyobb gazdaságok vadzái (felelős vezetői) a vetésterületi kérdőíveket maguk töltik ki. A 20-100 kat. holdas gazdaságok kérdőíveinek kitöltéséről a gazdák bevallása alapján a városi elsőfokú közigazgatási hatóság gondoskodik.

A vetésterületi adatok szolgáltatásául együtt a gőz- és motoros (benzin, petroleum, szivógáz,

A nagy jövőjű
Hajdúszoboszlón
a földtől 5-8 percnyire
(Szurmay-u 2. sz.)
eladó 500-öltelek
Cím a kiadóban.

